

GLASNILO

DELOVNEGA KOLEKTIVA LIP BLED

LETO VI.

SREDA, 15. SEPTEMBRA 1976

Št. 8

Boljše obvladovanje proizvodne zmogljivosti

V začetku avgusta je Biro za industrijski inženiring pri ISKRI Inštitut za produktivnost dela in metrologijo pričel z delom v oddelku pohištva v TOZD »Tomaž Godec«, Boh, Bistrica s ciljem, da bi povečali produktivnost in v končni fazi dosegli take rezultate, kot jih dosegajo v drugih podobnih proizvodnjah.

Ta prispevek je pripravil njihov biro z namenom, da seznanijo vse zaposlene v DO o ciljih in principih dela tega biroja.

V vaši delovni organizaciji teče akcija, ki lahko ob slabi obveščeni celotnega kolektiva uspe dosti slabše, kot pričakujemo. Prispevek, ki ga berete, je le skromna informacija o področju merjenja dela in o konkretnih prizadevanjih, izboljšati organizacijo dela in povečati produktivnost.

delo omogoča življenje. Načeloma ločimo dve obliki

- fizično (telesno) delo
- umsko (duševno) delo.

Rezultat telesnega dela lahko izmerimo, ker je oprijemljiv kot na primer izdelek, rezultat duševnega dela pa ocenjujemo le po posledicah, kot na primer odločitve.

V želji, da bi človek podrobneje spoznal, ovrednotil in planiral fizično delo, je razvil različne metode za določanje tako imenovane normalne količine dela, oziroma normalnega časa za izvedbo tega dela.

Dva osnovna načina za takšno določanje sta

- ugotavljanje časa z uro (štoperico)
- ugotavljanje časa z metoda mi vnaprej določenih časov.

Faktorji dela, ena izmed metod vnaprej določenih časov, obvlada vsebino telesnega dela z osnovnimi glavnimi elementi dela. Elementom, ki jih izvajamo z deli telesa (roka, prst, život itd.), ustreza vnaprej določen čas. Če določeno delo opišemo s temi elementi in seštejemo čase vseh zapisanih elementov, dobimo normalni čas za izvedbo tega dela. Takšen postopek opisuje analiza dela.

Z opisano metodo lahko določimo »čiste čase« dela. Za določanje norme na podlagi te metode pa moramo spoznati še celo vrsto vplivov in dodatkov, ki sestavljajo normalen delovni dan ali teden kot so osebne potrebe, organizacijski zastoji, motnje med delom, spreminjanje izdelkov in delovnih mest itd.

in družbeno-političnih organizacij, da zamisli in rešitve sprejme in realizira. Še tako dobro zdravilo je lahko neučinkovito, če ga ne želimo vzeti.

Ta akcija je eden izmed korakov v prizadevanju vašega kolektiva, da poišče notranje rezerve. Cilji te organizacijske akcije pa so:

- natančnejše obvladovanje proizvodnih zmogljivosti,
- dvig produktivnosti,
- nagrajevanje po delu.

Izdelali smo program sodelovanja in ponudbo za uvedbo tega sistema v vaš TOZD »Tomaž Godec« v Bohinju in to v oddelku masivnega pohištva. Ker takšnih akcij ne moremo izvajati »na zalogo« bodo prizadevanja usmerjena v racionalnejšo in bolj usklajeno proizvodnjo pri obstoječi tehnološki, opremljenosti in organizaciji TOZD.

Program uvajanja je oblikovan tako, da sodelavci Biroja obdelajo s sistemom vnaprej določenih časov proizvodno tehnologijo za programe Studor (mize, stoli, klopi), Anton in Robusta (postelje), izvedejo možne izboljšave ter uskladijo količine dela na posameznih delovnih mestih, oblikujejo nove norme in uvedejo spremembe v obrat.

Med njihovim delom bo teklo izobraževanje vaših analitikov dela, ki bodo opravljeno delo za obrat prevzeli, vzdrževali in dopolnjevali ter inštruktorjev dela (urejevalci, predelavci, mojstri itd.), ki vodijo neposredno proizvodnjo in bodo sodelovali pri uvajanju sistema v obrat ter vzdrževali doseženo stanje.

Z delom smo začeli 4. avgusta 1976. Po programu bo pripravljani del te akcije končan do oktobra, uvajalni pa do konca novembra tega leta. Izmed aktivnosti obveščanja smo izvedli informativni seminar za širši krog vaših sodelavcev, ki so se ga udeležili predstavniki neposrednih delavcev, vodstva TOZD in delovne organizacije ter družbeno političnih organizacij.

Povečana produktivnost, ki jo pričakujemo na tehničnem področju ob uvedbi te akcije, bo lahko spodbuda za nadaljnje sodelovanje in delo na organizacijskem področju, ki v industrijsko razvitem svetu predstavlja investicijo z dolgoročnejšimi posledicami. Na družbenem področju pa si od te akcije obetamo predvsem boljši odnos do samega dela in boljše delovne navade.

Andrej Bleiweis

Skladišče iso-span zidakov v TOZD Bohinj

Človek v želji po spoznavanju svojega okolja ugotavlja, da so občutki, s katerimi poskuša reševati svoj odnos do okolja, dokaj slabo merilo za ugotavljanje resničnega stanja. Da bi lažje in pravilneje dojel objektivno predstavbo o takem »resničnem stanju«, je izoblikoval metode in postopke merjenja. Danes se nam zdi popolnoma vsakdanje merjenje dolžine z metri, teže s kilogrami, časa s sekundami, tekočine z litri ali električne moči s kilovatami. Na razpolago so nam pripomočki — merilniki, ki nam ne glede na naše osebno prepričanje pokažejo vrednost. Pripomočkom zaupamo in rezultatom verjamemo.

Vendar pa človek skuša oceniti tudi takšne vrednosti, ki niso merljive. Psihologi poskušajo na primer »izmeriti« človekov razum, voljo, vztrajnost. Vendar so te vrednosti še vedno prepuščene primerjanju in ocenam, kajti premalo še poznamo procese v človeku. Na drugi strani pa moderna medicina razvija vedno nove in nove pripomočke za merjenje teh procesov.

Človek izraža svoj odnos do okolja z delom, obenem pa mu

Osnovna razlika je v tem, da z uro **merimo človeka** — izvajalca naloge in s tem vključujemo v rezultat tudi vse izvajalčeve in merilčeve posebnosti, kot so histrost dela, občutek za »normalno storilnost«, volja do dela, slabo obvladovanje dela itd., medtem ko s sistemi vnaprej določenih časov **merimo delo**, ki ga je treba opraviti po predpisani delovni metodi. Rezultat take meritve ne vsebuje napak zaradi osebnih občutkov in predstavlja količino dela, ki jo lahko stoodstotno opravi poprečen in izkušen izvajalec.

Z metodami vnaprej določenih časov merimo delo pod enakimi pogoji za vse izvajalce, rezultat pa je količina dela, ki jo vsak izvajalec lahko opravi z enakim naporom.

Metode vnaprej določenih časov vsebujejo takšne elemente dela, da s poljubnim sestavljanjem teh elementov opišemo izvedbo kakršnegakoli telesnega dela. Za boljše predstavbo vzemimo kot primer abecedo. Sestavlja jo 25 črk, vendar smo z ustreznimi kombinacijami teh črk postavili govorico.

Ker vaša delovna organizacija želi iti v korak z napredkom na področju organizacije dela in ker je za uvajanje takšnih metod potrebno obsežno znanje in izkustva, je vzpostavil stik z Birojem za industrijski inženiring iz Ljubljane, ki uvaja takšne metode v slovenske delovne organizacije.

Dogovorili smo se za uvedbo integralnega sistema za merjenje dela (ISMD). Postopki merjenja dela so tehnični postopki, uvajanje rezultatov teh postopkov pa je povezano z reševanjem družbene problematike, ki zajema med drugim ustrezno oblikovanje nagrajevanja, obveščanja in izobraževanja. Obvladovanju tako široke problematike ustreza integralni (celovit) sistem za merjenje dela.

Kakor prinašajo rezultati merjenja dela enak napor za vsakega delavca, tako mora oblikovanje nagrajevanja vpeljati »enak zaslužek za enak napor in zahtevnost del«. Tudi obveščanje in izobraževanje sodelavcev kolektiva naj bi pripomoglo k bistvenemu pogoju za koristno in uspešno uvedbo tega sistema; ta pogoj je želja delavcev, vodstva

Povečanje proizvodnje pohištva

V zadnjem obdobju so DS TOZD razpravljali o upravičenosti predloženega investicijskega programa za razširitev masivnega pohištva pri TOZD »T.G.« v Boh. Bistrici in se dogovarjali o združenih sredstvih za predvideno investicijo. Razprave so bile povsod dokaj izčrpane in so osvetlile investicijo še z drugih zornih kotov, pretežno s stališča, kako se vežejo z dobrimi in slabimi stranmi na posamezna interesna področja TOZD-ov.

Tokrat želimo nekaj več zapisati o obsegu proizvodnega programa, o obdelavi surovine in pričakovanih učinkih zaradi oplemenitenja smrekovega lesa.

Do formiranja pohištvenega oddelka je prišlo ob koncu 1974. leta z namenom, da proizvajajo pohištvo iz masivnega lesa smreke v srednje velikih serijah predvsem za tuja tržišča (ZDA, ZR Nemčija, Holandija idr.). Investicija je bila opravljena v največji meri v površinsko obdelavo in nekaj strojev, ki so dopolnjevali manjkajoče tehnološke faze obstoječega strojnega parka v oddelku opažnih plošč. Organizirala se je proizvodnja z obstoječimi kadri z mesečno zmogljivostjo 3.000 garnitur odnosno miznih podnožij.

Novi artikli pohištvenega oddelka so hitro našli pot na tržišče odnosno večalo se je povpraševanje tujega tržišča za pohištvo iz masivnega mehkega lesa, obdelanega s transparentnimi premazi.

Povpraševanje po tovrstnih artiklih za izvoz se je povečalo za 2—3-krat. Spremenile so se možnosti plasiranja na tržiščih. Stanje in prognoze kažejo, da je na svetovnih tržiščih vse večje povpraševanje po pristnih naravnih materialih; na domačem tržišču beležimo podoben, vendar zapoznel razvoj. Razvita tržišča ponovno odkrivajo po-

hištvene izdelke iz masivnega lesa s poudarjanjem naravnih struktur ter potiskanja v drugi plan že preveč unificirane izdelke ploskih konstrukcij iz furnirjev in lesnih tvoriv. Nova smer in prognoza za nadaljevanje povpraševanja, razmeroma zadovoljiva ekonomičnost artiklov ter obstoječi lastni pogoji so vzpodbudili k projektu (programu) za povečanje in razširitev proizvodnje masivnega pohištva. Ker gre za uvajanje novih izdelkov s posebnim poudarkom na oplemenitenju in ovrednotenju smrekovine, je projekt okarakteriziran (Nadaljevanje na naslednji str.)

SLOVENCISMO

*Naši slovenski bratje na avstrijskem koroškem trpijo...
Preštetih kakor živali jih hočejo.
Kruho ravnajo s tistimi,
ki se uprejo, proti krivici borijo.
Našo slovensko besedo so
obljubili izbrisati, tudi zatreti.
Se bo krvava zgodovina
vrnila, kakor pred leti?
Protestne pesmi jim vlivajo
voljo in upanje v svetlejše dni.
Njihove besede pa veter raznaša
na vse štiri strani.
»Mi smo Slovenci — majhen, a
svoj narod!
Kaj smo vam vendar storili?
Med nami prezir je, sovraštvo
živi.
In 7. člen? Kakor da ga sploh ni.
Toda ne mislite, da nas
upognete...
Do konca se bomo za svoje
pravice borili.
Domovino bomo zvesto in vdano
ljubili!
Rajši potujemo v smrt, kakor na
hlapčevsko pot!«
Vesna*

Povečanje proizvodnje ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

riziran kot razvojno-inovacijska naloga, ki jo je sprejela v svoji letni načrt Raziskovalna skupnost Slovenije.

Projekt je močno vezan na razvojne interese republike. Iz dogovora o družbenem planu SRS za obdobje 1976-1980 citiramo iz poglavja lesna industrija: »V globalu se predvideva, da bodo TOZD delno prestrukturirale proizvodnjo v smeri vrednejše in kvalitetnejše proizvodnje. V tehnologiji je težnja k obratom manjših in bolj elastičnih proizvodnih kapacitet sicer manjšimi zmogljivostmi, vendar visokokvalitetno proizvodnjo, nikakor pa ne k avto-

in druge premaze specialno za smrekovino in omogočil koristne in bogate možnosti površinske obdelave, kjer je bila dosej praznina.

Projekt predvideva izvajanje dveh osnovnih programskih vrst:

1. Program naročenih izdelkov iz inozemstva

Program sloni na srednje velikih serijah posameznih izdelkov kosovnega masivnega pohištva iz smrekovega lesa. Sem spadajo pretežno izdelki, katerih konjunktura je občasna in sedaj obsegajo naslednji asortiman: postelje, mizna podnožja, mizne plošče, pogradi, pokrite vrtno mize, sedežne garniture itd.

matičnemu preraščanju v velikoserijsko in masovno proizvodnjo.

In v nadaljevanju, ko družbeni plan navaja smeri za lesno surovino, posebej naglašajo povezovalne in regijske zasledovalne skupni interesi za čim boljše izkoriščanje in vrednotenje lesne surovine ter organizirale in izvajale skupne naložbe.

Razvoj kemije v zadnjih nekaj letih je dal na razpolago zelo učinkovita sredstva za zaščito, podobritev barvne lazure

2. Program izvornih izdelkov

Program sloni na lastnem designu in konstrukcijskih rešitvah za male in srednje serije, za izvoz in domače tržišče. Izdelki sicer posamezni, toda vezani v univerzalni sistem za kompletno opremljanje prostora. Opremljanje se ne nanaša samo na pohištveni kos, temveč mora zajeti kompletan paket pohištva in opreme prostora.

Navedena koncepcija je nastala iz marketing orientacije in tekočega povpraševanja na tržiščih. Na podlagi tržnih silnic so

podane naslednje smernice za razvoj izvirnega programa izdelkov:

— več možnih kombinacij opremljanja prostora (po individualnih željah in potrebah) iz univerzalnega sistema; zagotovitev pojma mobilnosti;

— več pristnih naravnih materialov z izražanjem naravnega videza masivne smrekovine;

— več obrtniško poudarjene obdelave, čeprav je proizvod serijski;

— več kvalitete v montažni obdelavi in posebno v površinski obdelavi (transparentni premazi);

— več elegancije in manj samoniklega rustikalnega designa;

— več stalnosti v formi, torej nikakršnega modnega vala;

— največja možnost sestavljanja in razstavljanja zaradi racionalnega transporta in embalažiranja.

Izdelki bodo imeli številna nova vrednostna obeležja, ker so:

— funkcionalnejši zaradi večnamenske uporabe v stanovanjskih in javnih prostorih

— trajnejši zaradi forme in kvalitete

— sprejemljivejši ob povečani vrednosti domače atmosfere zaradi prehoda k pristnemu mehkeemu lesu s poudarjenimi obrtniški značilnostmi.

Z znatnim povečanjem dobrih lastnosti ima izdelek vse možnosti, da pridobi blagovno značko za provinenco, posebno značko za oblikovanje in končno obdseganje vseh pogojev v proizvodnji celo znak kvalitete za kompleksno zanesljivost.

Iz kompletnega paketa, ki ga tvori sistem univerzalnih elementov, je moč sestaviti opremo prostorov za:

— stanovanjske namene (dnevne sobe, spalnice, predsobe, kopalnice, savne in drugo)

— družbene namene (hotele, motele, trgovine, šole, otroške vrtce, knjižnice, lekarne in drugo).

Doseganje vrednostnega obeležja z uresničitvijo programskih ciljev bo omogočilo, da se izdelki:

— uvrstijo v bolj cenjene, z vsemi pogoji za doseganje boljših prodajnih cen, kar je ekonomski rezultat višje ovrednotenih produktov s pomočjo pristne surovine in izvirnega designa.

— plasirajo na trgih z dobro kupno močjo, kajti prav ti povprašujejo po masivnem pohištvu iz mehkega lesa, ki je vrednejše, solidnejše in trajnejše.

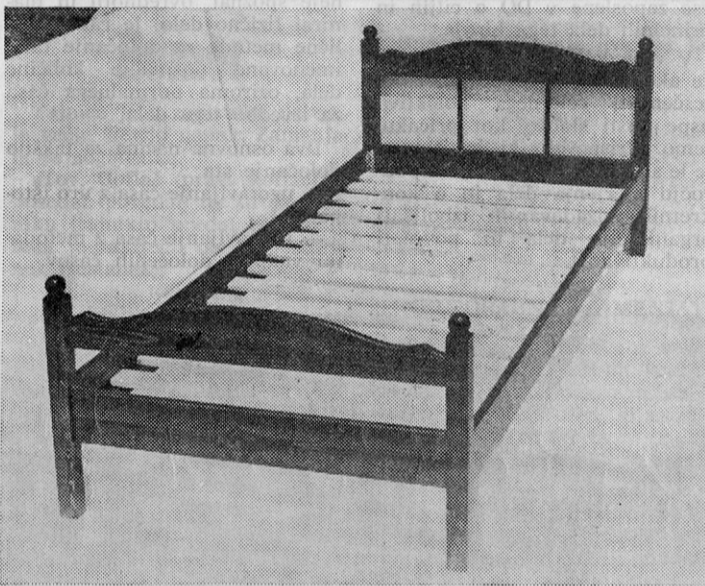
Podane sistemske oblikovne in konstrukcijske rešitve zahtevajo prilagoditev tehnološkega procesa in izbire strojev z napravami v največji možni meri. Zato investicijski program v tehnološkem delu nakazuje optimalno fleksibilnost proizvodnje po organizacijskem principu skupinske razporeditve strojev, ki omogoča male serije in hitre prilagoditve v pripravi dela. Poleg tega da se zasleduje racionalno izkoriščanje lesa, je pri tehnoloških fazah poseben poudarek na pripravi lesne površine za daljno obdelavo in ne samo površinsko obdelavo.

Investicijski program predvideva, da bi se z vložkom v osnov-

na sredstva v višini 16.670.000 din in 33 dodatno zaposlenih povečala realizacija pohištvenega oddelka na 55 milijonov din. Realizacija in dohodek pa sta v neolčljivi povezavi s količinskim in kvalitetnim izplonom smrekove surovine. Ker sedanji kazalci s tega področja niso ugodni, se je sočasno pristopilo k programiranju novih načinov žaganja in pripravo surovcev (t. im. sekundarno obdelavo surovine), ki morajo zajeti vso surovino, ki se potrebuje na TOZD T. G., torej je poleg pohištva še bolj vezana predelava v opazne plošče. Uresničevanje tega programa pa zahteva 5.780.000 din vlaganj v osnovna sredstva. Če bomo uresničili oba programa, potem lahko pričakujemo, da pri porabljeni količini 5.000 m³ žaganega lesa in doseženem kritju predstavlja oplemenitenje lesa v pohištvenih izdelkih vrednostno letno 12.250.000 din.

Ze uvodoma je rečeno, da o programu teče razprava v naših TOZD, usklajenost je dosežena tudi na nivoju SOZD, te dni pa bo razprava o utemeljenosti še v republiških razmerjih, kjer so dosedanje ocene prav tako ugodne.

E. Prevc

Problemi proizvodnje v TOZD Bohinj

Opažne plošče

Problemi v proizvodnji so dvojne narave:

— tehnološko tehnični in

— premalo zaposlenih v neposredni proizvodnji. Če analiziramo plan proizvodnje za 8 mesecev letošnjega leta, vidimo, da je ta dosežen s 93%. Ze sedaj lahko zaključimo, da letošnji proizvodni plan ne bo dosežen 100%, ker vemo, da smo do sedaj porabili komaj 50 odstotkov dopustov, oddelek opažnih plošč in pohištvo pa še celo manj.

Čeprav bo finančni rezultat nekoliko boljši kot v preteklem letu, ne bi smeli biti s tem zadovoljni. K boljšemu finančnemu rezultatu je proizvodnja samo delno pripomogla, največ pa tržne razmere na tujih tržiščih.

Pred nami so še trije meseci, ki so za proizvodnjo in prodajo zelo ugodni. V mesecu decembru proizvodnja zaradi dopustov močno pade in tudi prodaja je slabša.

Drugega nam ne preostane, kot da v teh mesecih napremo

vse sile in proizvajamo maksimalno. Trenutno nam manjka delavcev v oddelku plošč in v pohištvu. Še v tem mesecu bomo zaposlili približno 20 delavcev, ki bodo v glavnem razporejeni v oddelek plošč. S tem bodo rešene vse prošnje, ki so bile vložene v naš TOZD. V perspektivi bomo morali bolj sistematično reševati zaposlenost. Delavce bo potrebno iskati že v osnovni šoli in odpreti delavsko progno Koprivnik-Gorjuše.

Za povečano proizvodnjo pa ni merilo samo povečano število zaposlenih, temveč tudi kvalitetne tehnološke rešitve.

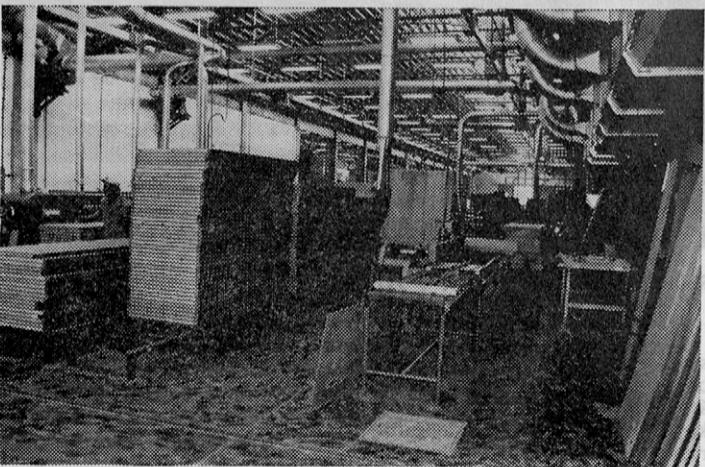
Delavci, ki delajo na tehnoloških rešitvah, bodo morali bolj delati na raznih pripravah in pomagali, ki zmanjšujejo število zaposlenih. Ti delavci so vse preveč angažirani na raznih analizah, zbiranju podatkov o preseganju itd. in jim premalo časa ostane za reševanje tehnoloških problemov v sami proizvodnji.

Problemov, ki jih bomo morali rešiti, je čez glavo, najvažnejše pa je, da ta čas izkoristimo za maksimalno proizvodnjo, ker nam to narekujejo naročila.

ing. Cuden

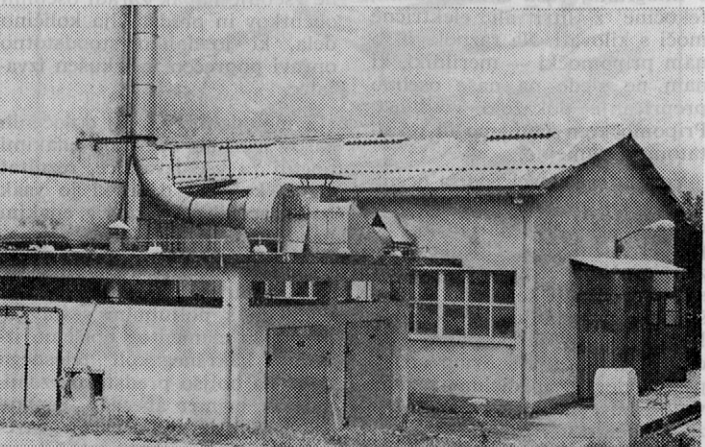
Dopisujte v Glasilo

Problemi v TOZD Rečica?

Proizvodnja vrat

Problemi v TOZD Mojstrana?

Kotlovnica s sušilnico v TOZD Mojstrana

Sklepi samoupravnih organov

Svet za izobraževanje (13. 8. 1976)

1. Pregledal je prošnje za štipendije, ki so jih poslali Branko Mrak iz Radovljice, Irena Benčina iz Boh. Bistrice in Jožica Odar iz Boh. Bele, vendar le-teh ni odobril, ker so bile vse razpisane štipendije že podeljene.

2. Obravnaval je prošnje za odložitev vračila štipendije Igorja Pajntarja, Andreja Vovka in Albina Plankarja in sklenil, da bodo pričeli z vračanjem prejete štipendije po končanem študiju; vsi navedeni so se vpisali na visoke šole.

3. Povišal je višino honorarja za predavanja na tečajih in drugem dopolnilnem pouku za 10,00 din.

4. Obravnaval je pismo o obisku Sovjetske zveze, ki ga je poslal Sindikat delavcev lesne industrije in gozdarstva Slovenije, katerega bo opravila 32-članska delegacija dne 27. septembra 1976. V delegacijo je predviden tudi naš direktor Franc Bajt.

Vlogo je proučil in potovanje ing. Bajta v višini 4.425 din odobril.

Svet za družbeni standard (18. 8. 1976)

1. Na predlog Robiča in na osnovi razpoložljivih sredstev je sprejel sklep o nakupu 12 stanovanj:

- v Radovljici 5: 1 trosobno in 4 dvosobna
- V Boh. Bistrici 7: 5 dvosobnih in 2 trosobna

2. DS TOZD Rečica je predlagal, da da soglasje, da se bivašča stavba na Gorjani, kjer so bili pisarniški prostori, preuredi v stanovanje. Stanovanje pa bi dodelili stranki v sporazumu s TOZD Rečica.

3. Na osnovi še razpoložljivih sredstev je dodelil dolgoročno posojilo:

— Jožici Ambrožič	30.000 din
— Ivanki Miklavčič	30.000 din
— Tilki Sodja	20.000 din
— Ivanki Prevec	30.000 din

Odbor samoupravne delavske kontrole (20. 8. 1976)

1. Obravnaval je obračun I—VI in zaključil, da vse napore skušajmo usmeriti v povečanje proizvodnje, povečanje produktivnosti in s tem tudi rezultatov, omejiti pa potrošnjo materiala, vendar ne s 100 delavci več, temveč z obstoječo delovno silo.

2. Pregledal je analizo izplačanih OD in ostalih prejemkov ter izplačila za pogodbeno dela. Predlagal je, da se poleg že obstoječega prikaza poprečnih OD po TOZD izdela tudi analiza OD po TOZD na pogojno nekvalificiranega delavca. Direktor bo raziskal možnosti te obdelave in na naslednji seji o tem poročal.

3. Prebral je prigovor vodje tehnične kontrole na žaganje tramov za ostrešja v TOZD Podnart in sprejel sklep, naj se vodji TOZD Podnart in TOZD Bohinjski dogovorita za manjšo dobavo hlodovine iz mehaniziranega skladišča v dolžini 6, 7 in 10 m za izdelavo ostrešij (v kolikor je ne more zagotoviti GG).

Svet za gospodarjenje (27. 8. 1976)

1. Na predlog vodje OD je sprejel sklepe

— o nagradah za vajence, ki se izplačajo na isti termin kot za vse ostale, to je ne več 5. ampak 15. v mesecu;

— o povračilu stroškov za prevoz na delo, če javnega prevoza ali tovarniškega avtobusa ni mogoče koristiti — potrdil je tabelo krajev in km, ki bo služila kot dopolnilo za praktično obračunavanje prevoznih stroškov;

— o obračunu dodatkov na stalnost in minulo delo, ki se plačajo za opravljene plačane ure in za refundirano odsotnost; ne obračunamo pa jih za bolniško in neplačane izostanke;

— o nagrajevanju pripravnikov:	
srednja strokovna izobrazba	126 točk
višja strokovna izobrazba	161 točk
visoka izobrazba	188 točk

2. V obravnavo in sprejem je dal zborom delavcev predlog nagrajevanja C grupe.

3. Pregledal je predloga samoupravnih sporazumov o osnovah plana SIS starostnega zavarovanja kmetov v SRS za obdobje 1976—1980 in o osnovah plana skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SRS za obdobje 1976—1980 in ju posredoval DS TOZD v obravnavo in sprejem.

4. Obravnaval je pritožbe na novo ocenitev DM in jih odstopil komisiji, ki je izdelala ocenitev DM, da jih ponovno pregleda, da svoja stališča in jih posreduje svetu za gospodarjenje.

5. Pregledal je prigovore vodje tehnične kontrole na žaganje tramov za ostrešja v TOZD Podnart in čeljenje stropnih in stenskih oblog v oddelku Lancovo ter ocenil, da se žaganje tramov za ostrešja opravlja negospodarno predvsem iz stališča izkoriščanja hlodovine in časa izdelave, prav tako je nujno urediti čeljenje stropnih in stenskih oblog, zato predlaga službam prizadetih TOZD, da ta problem čimprej rešijo.

Zasedanje DS TOZD Rečica (15. 7. 1976)

1. DS daje soglasje za predlagano razširitev proizvodnje pohištva v TOZD »Tomaž Godec« v Boh. Bistrici.

Dane so bile pripombe na pripravo elaborata, kjer ni v zadostni meri obdelano vprašanje prodaje in marketinga za omenjene proizvode. Dalje člani DS TOZD Rečica ugovarjajo na neenakomerno porazdelitev sredstev, da se v nekatere TO v merilu OZD vlaga več sredstev kot v ostale. Krlišče v Bohinju je v celoti izdelano. Kljub prepovedi za opravljanje dela na krlišču na Rečici se k realizaciji še vedno ni pristopilo. Z ozirom na povečano porabo kvalitetnega žaganega lesa predvidenega v elaboratu so člani DS TOZD Rečica skeptični pri nadaljnji razdelitvi hlodovine po posameznih TOZD. Tako TOZD Rečica daje pristanek pod pogojem, da se dosedanje letne količine hlodovine tudi v bodoče ne zmanjšajo.

2. DS daje soglasje k odobritvi posojila za ceste v višini 1% od bruto OD v letu 1975 s tem, da se prva polovica posojila vplača po ZR za leto 1976, druga pa po ZR za leto 1977.

Zasedanje DS TOZD Rečica (26. 8. 1976)

1. DS je bil seznanjen s potekom vpisovanja posojila za ceste. Vpis se še nadaljuje ter se apelira na vse zaposlene, ki ki se še niso vključili v to akcijo, da to tudi storijo.

2. Na delegatsko vprašanje Skalič Janeza, ki ga je postavil na prejšnjem zasedanju DS daje naslednji odgovor:

V statutu TOZD, lesna predelava Rečica je v 15. členu navedeno, da so zbori lahko skupni ali manjši po skupinah.

V zvezi s sklicevanjem zborov so člani mnenja, da v kolikor so na dnevnem redu bolj splošne zadeve, naj se sklicuje en zbor, v kolikor pa se zbor nanaša na zadeve, kjer se pričakuje več razprave, naj bodo zbori delni po skupinah.

3. V zvezi z gradnjo nove poslovalnice v Murski Soboti naj se pismeno povabi na prihodnje zasedanje tov. Maslja oz. direktorja DO, da o zadevi poroča ali event. da pismeno poročilo, kako delo poteka.

4. DS je bil seznanjen s polletnim obračunom ter sprejel naslednja sklepa: Vodja TOZD skliče sestanek z operativnim kadrom v zvezi z izkoriščanjem delovnega časa. Studij dela naj ponovno izda potrebne čase za čiščenje in ustavljanje strojev po delovnih mestih. Vse, ki se ne bodo pridrževali teh ukrepov je operativni kader dolžan disciplinsko prijaviti oz. odbiti po eno uro.

5. Vsled potrebe proizvodnje oz. velikega povpraševanja po naših izdelkih na tržišču, se v mesecu septembru in oktobru delata dodatno po dve prosti soboti. Delo opravljeno v teh sobotah se bo obračunalo kot nadurno. Sklep velja za vse zaposlene v TOZD Rečica, izjema so le tisti, ki bodo v tekočem tednu na letnem dopustu.

6. V 8-dnevno javno obravnavo je dana sprememba sistematizacije DM strugar II v DM strugar I.

V kolikor ne bo pripomb v javni obravnavi, ta sprememba stopi v veljavo s 1. 9. 1976, vendar bo DS na svoji prvi naslednji seji sprejel sklep o spremembi sistematizacije.

7. Iz sredstev, pridobljenih s prodajo zemljišča in lesene barake na Gorjani se zgradi pokrito skladišče kot podaljšek jeklene nadstrešnice sušilnice, ki bo namenjeno za vskladiščenje polizdelkov in izdelkov proizvodnje vrat.

Manjkajoča sredstva v višini 800.000 din se koristijo iz naložbe amortizacije s katerimi TOZD razpolaga.

8. Na osnovi programa A se nabavijo osnovna sredstva in sicer: računski stroj, dve pisalni mizi, garderobna omara in 10 stolov.

9. člani so bili seznanjeni z razgovori o prodaji celotne Gorjane Elmontu Bled ter se strinjajo, da se razgovori nadaljujejo. Za razgovore pooblašča vodjo TOZD in direktorja DO LIP Bled.

10. Na predlog odbora za MRDZD je DS sprejel sklep, da se za odmero letnega dopusta šteje tudi delo v tujini s tem, da ima dotični tudi ustrezno dokumentacijo, katera mora biti potrjena od pristojne službe. Delo v tujini (razen tisto, ki ga priznava zakon) se ne upošteva za osnovo za izračun dodatka za minulo delo.

11. Za delegata v DS TOZD Komunala Bled se imenuje Lap Franca.

12. DS je obravnaval pritožbo Rutar Antonije na izdano odločbo za obračun OD ter sprejel sklep, naj se oddelek za splošne zadeve o pritožbi posvetuje s pravnikom DO ter po pravni poti reši njeno pritožbo.

12. V zvezi sklepa sveta za družbeni standard, da bi se pisarniški prostori na Gorjani preuredili v stanovanje DS TOZD Rečica predlaga, da se odloži toliko časa, da se uredi vprašanje prodaje celotne Gorjane.

14. člani DS smatrajo, da je reševanje stanovanjskih problemov, kot je to navedeno v zapisniku sveta za družbeni standard z dne 18. 8. 1976 nepravilno in naj se rešuje za vse enako.

Odbor za MRDZD delovne skupnosti skupnih služb (20. 8. 1976)

Na oglašeno prosto delovno mesto organizatorja programerja je sprejel Alojza Jelenca iz Radovljice.

O problematiki prostorskega načrta

Komite OK ZK Radovljica je na 27. seji, v četrtek, 26. avgusta ocenil izvajanje sklepov 12. in 13. zasedanja občinske konference ZK in junijske problemske konference o prostorskem načrtovanju, stanovanjski gradnji, črnodrnjnih počitniških hišic, zaščiti kmetijsko pašniških površin in varstvu okolja.

Po izčrpnih poročilih izvršnega sveta, inšpekcijskih služb, upravnih organov, sodnika za prekrške ter stanovanjske in kmetijske gozdarske skupnosti, ki jih je ocenil kot velik prispevek k reševanju te problematike, je na osnovi izredno živahne razprave in zavzetosti vseh članov komiteja sprejel tudi več sklepov in stališč. Le-ti naj ne bi odpravljali samo posledice obstoječega stanja na tem področju v občini, marveč tudi vzroke vseh pojavov kršenja zakonitosti, ki so bili dokaj jasno razgrnjeni na tej seji.

Komite je najprej soglasno podprl program izvršnega sveta o ukrepih za preprečevanje črnih gradenj ter se zavzel za njegovo dosledno in takojšnjo ureditve.

Glede nadaljnega izvajanja izhodišč problemske konference o prostorskem načrtovanju je sklenil, da mora stanovanjska skupnost, s stanovanjskim podjetjem Alpdom in Zavodom za urbanizem ter oddelkom za urbanizem, gradbeno in komunalno dejavnost pripraviti predlog virov financiranja s samoupravnim sporazumom določenih sredstev za urejanje stavbnih zemljišč. Omenjeni nosilci nalog naj bi hkrati pripravili tudi predlog samoupravnega sporazuma o prerez-poreditvi stanovanjskega prispevka, ki znaša 6% od bruto OD z namenom, da se poveča odstotek sredstev za družbeno gradnjo stanovanj.

Pristojni občinski in drugi upravni organi ter zavodi morajo bolj prislunhiti potrebam delovnih ljudi in občanov in hitreje ter jasnejše odgovarjati na njihove potrebe ter sproti reševati vse žgoča vprašanja lokacij, stanovanjske gradnje, ki jih upravičeno kritizirajo zaradi zavlačevanja. Pristojni morajo pripraviti konkretni predlog za skrajšanje vseh postopkov pri dodeljevanju lokacij in gradbenih dovoljenj. Večjo skrb kot doslej bodo v občini morali posvetiti obstoječemu stanovanjskemu fondu — popravilu in obnavljanju stanovanj v družbenih zgradbah, ki vedno bolj propa dajo. Hkrati pa bo potrebno preprečevati preseljevanje iz starejših, še dobrih stanovanj, v novejša.

Brez odlašanja bo potrebno pristopiti k reševanju stanovanjske problematike Romov.

Med prioritete naloge, ki jih morajo opraviti komunisti v komunalnih podjetjih, in upravnih organih in v družbenopolitičnih organizacijah, so postavili tudi čimprejšnjo združitev komunalnih delovnih organizacij v občini.

novosti iz SOZD - novosti iz SOZD - novosti iz SOZD

GOSPODARJENJE V PRVEM POLLETJU

Tudi gorenjsko gozdno in lesno gospodarstvo je v letošnjem prvem polletju gospodarilo ob novem obračunskem sistemu po plačani realizaciji. Svoje letošnje poslovno leto je začelo v pogojih poslovanja, ki so za proizvodnjo in plasman pohištva — zlasti ploskovnega in masivnega — napovedovali normalizacijo tržne konjunktore v nasprotju s stavbnim pohištvo, ki se je znašlo v težkem položaju zaradi manjšega tržnega povpraševanja, zaloge so naraščale, pojavljali pa so se tudi drugi vzroki. Gozdarstvo je začelo svoje poslovno leto s skupnimi dogovori o povprečnih prodajnih cenah, ki naj bi zagotovile realno pokritje naraščajočih proizvodnih stroškov in omogočile tudi nekoliko večji obseg akumulacije v družbenem sektorju ter ustrežnejšo ekonomsko stimulacijo za zasebni sektor gozdarstva. Računali so tudi na uresničevanje gozdarskih načrtov ob upoštevanju prednosti nove tehnologije ob pospravljanju in lupljenju hlobovine z novimi napravami na mehaniziranih skladiščih večjih žagarstev obratov.

Prognoza za lesno industrijo se je v prvih štirih mesecih letošnjega leta v glavnem tudi uresničila, s to razliko, da je bilo že v prvih dveh mesecih večje povpraševanje po žaganem lesu ob večjih cenah. Ko pa se je gospodarstvo znašlo v novih pogojih gospodarjenja ob novem režimu zagotavljanja plačil med uporabniki družbenih sredstev, pa se je pojavil izrazit padec domačih naročil za vse proizvode lesne industrije.

Gozdarstvo je bilo proti pričakovanju prizadeto zaradi poznih snežnih padavin, v kranjskem gozdnem območju pa so nastale še večje okvare več transportnih sredstev, ki pa so trajale še v času, ko so se vremenski pogoji za spravilo izboljšali. Tako niso mogli ponuditi za odkup večjih količin hlobovine iz zasebnega sektorja — naloga in delo čakata na letošnje jesensko obdobje.

V mesecu maju se je zaradi več vzrokov tržišče odprlo za vse proizvode lesne industrije nad vsemi pričakovanji. To dokazujejo doseženi rezultati proizvodnje in prodaje lesne industrije meseca junija. Položaj gospodarstva ter tržna situacija sta bila zatorej v prvih mesecih letošnjega leta sila različna.

POVPREČNI DOSEŽKI

V okviru GLG se je celotni dohodek povečal za 9 odstotkov, porabljena sredstva za 2 odstotka, družbeni proizvod za 17 odstotkov, dohodek za 21 odstotkov, osebni dohodki na zaposlenega za 15 odstotkov. Ti podatki

so vsekakor spodbudni in se bistveno razlikujejo od negativnih dosežkov, ki jih je lesna industrija in gozdarstvo dosegla v prvem polletju lanskega leta. Za vsemi povprečnimi dosežki v okviru GLG pa so poslovni rezultati pri posameznih članicah zelo različni.

LESNA INDUSTRIJA

V okviru lesne industrije sta najboljši poslovni rezultate dosegla v pohištveni industriji Alples Zelezniki in ZLIT iz Tržiča. Ti organizaciji sta zaradi razmeroma ugodnejših splošnih pogojev poslovanja in dobre organizacije v proizvodnji in prodaji dosegli nadpovprečne rezultate po vseh kazalcih gospodarske uspešnosti. Ugodno sta povečali tudi akumulativnost poslovanja.

Nasprotno pa so vse delovne organizacije oziroma temeljne organizacije združenega dela stavbenega pohištva dosegle slabše rezultate tako po obsegu proizvodnje kot tudi po obsegu prodaje, zlasti pa še pri akumulativnosti.

V najslabšem položaju je bil LIP Bled, ki je ob močnem zastojanju redne proizvodnje izgubljal znatna sredstva, kar so nadomestili z delno odprodajo zalog iz preteklega leta ter s povečanim izvozom tekoče proizvodnje žaganega lesa. Povečana proizvodnja v mesecu juniju je pokrila le majhen del izpada, žal pa je zaradi manjšega števila obratovalnih dni proizvodnja julija t. l. spet padla in na ta način LIP Bled izgublja možnosti za polno izkoriščanje naraščajoče konjunktore in za nadomestitev slabih rezultatov letošnjega prvega polletja.

Tudi škofjeloška Jelovica je v prvem poletju izgubljala na obsegu proizvodnje zaradi izredno povečanih zalog gotovih izdelkov v matičnih obratih in v trgovski mreži, medtem ko se je situacija od meseca maja dalje zaradi novih tržnih pogojev začela bistveno spreminjati. Neugodne poslovne rezultate bodo v drugem polletju verjetno težko nadomestili, čeprav obstoja razpoložljiv potencial nedokončane proizvodnje (povečanje za okoli 600 starih milijonov dinarjev nad vrednostjo na začetku leta).

Lesno-industrijski obrat Gradisa v Škofji Loki je dosegel nizek obseg proizvodnje zaradi povečanih zalog, manjše proizvodnje in prodajne dejavnosti. Zaradi več vzrokov je proizvodnja zastala, nadomestiti jo nameravajo v drugem polletju, zlasti še po izvoznih naročilih stanovanjskih provizorijev za potresno območje v Italiji.

GOZDARSTVO

Kljub izredno neugodnim vremenskim razmeram je blagovna

proizvodnja v družbenem sektorju obeh GG bila ugodna, saj se je povečala pri GG Bled za 30 odstotkov in pri GG Kranj za 28 odstotkov. Še posebno GG Bled beleži zelo ugodne ekonomske rezultate v primerjavi z enakim lanskim obdobjem. Nekoliko težje je bilo pri GG Kranj, kjer so zaradi neugodnih gospodarskih dosežkov sprejeli vrsto ukrepov, s katerimi nameravajo odpraviti vzroke dosedanjih težav.

Vrednost proizvodnje tovarne celuloze Medvode je porasla, obseg prodaje pa se je zaradi nižje dosežene proizvodnje gibal izpod doseženih količin v primerjavi z enakim lanskim obdobjem. Tudi doseženi dohodek je po vrednosti višji, povsem drugačna je struktura njegove delitve, zaradi priprav za obratovanje novega papirnega stroja in energetskih naprav, ob katerih so nastajale nove obveznosti in problemi.

IZVOZ

Zelo se je povečal izvoz v okviru SOZD GLG zaradi večjega izvoza predvsem LIP Bled in ZLIT Tržič. Vsekakor bo treba v prihodnje stremeti po tem, da bi bila v okviru SOZD GLG izvozna prizadevanja bolj povezana in načrtna, da bi tako izkoristili vse možnosti, ki po predlogih novih sistemskih rešitev lahko nastopijo glede na visok učinek aktivne devizne bilance, ki ga izkazujejo organizacije lesne industrije.

LIKVIDNOST

Z uveljavljanjem novih zakonskih predpisov o zavarovanju plačil je bila že v prvem polletju problematika likvidnosti skoraj v celoti rešena, saj se je stanje terjatev do kupcev od 15 milijard 125 milijonov S dinarjev ob koncu lanskega prvega polletja pri vseh članicah SOZD znižalo na 6 milijard 549 milijonov S din ob koncu letošnjega prvega polletja, torej za več kot za 56 odstotkov. Prav tako je stanje obveznosti do dobaviteljev padlo od lanskih 12 milijard 400 milijonov na okoli 7 milijard z danimi menicami vred. Tako stanje vpliva na povečano rentabilnost poslovanja glede na uporabljen sredstva, manj pa že na znižanje poslovnih stroškov, ker stroški za bančne obresti še rastejo, čeprav gre ta porast v največji meri tudi na račun povečanih bančnih kreditov za potrošniška posojila in za nove finančne kredite za zagotovitev plasmana izdelkov lesne industrije prek trgovskih organizacij.

V PRIHODNJE SE VEČ IZMENJAV

Začetki izmenjav letovanj delavcev v počitniških domovih

članic »GLG« sodijo v lansko leto, ko je posebni delovni grupi v okviru sindikata SOZD uspelo, da je prišlo do prvih izmenjav letovanj delavcev v počitniških domovih. Letos je delovna grupa k načrtovanemu čimvečjemu številu izmenjav pristopila bolj načrtno in pravočasneje kot prejšnje leto. Tiste članice »GLG« ki razpolagajo s počitniškimi domovi ali kamp-prikolicami so se obvezale, da bodo za SOZD v toku cele sezone rezervirale določeno število postelj. V kolikor bi se tega dogovora vse članice držale, bi gotovo uspeh izmenjav bil še večji, kot je sicer prav gotovo letos bil. Na delovni grupi je bilo ugotovljeno, da so bili delavci po kolektivnih pomenkih še premalo informirani o možnostih letovanj, kljub pravočasnosti in dosti dolgo postavljenemu roku za prijave. Ob tem se je pokazala naša stara slabost, namreč ta, da se nezavzeto in nedosledno lotimo določene akcije, saj so vse prijave morale biti realizirane izven rokov, ki so bili postavljeni. Kljub tem letošnjim slabostim se je za izmenjavo kraja in počitniškega doma letos odločilo 32 delavcev, ki so preživeli dopust v enem izmed domov članic »GLG«. To število bo lahko vsako leto večje je ob odpravi vseh slabosti, ki so se letos pojavile, večji zavzetosti vseh članov delovne grupe in ob spoštovanju sprejetih dogovorov.

Omeniti je še možnost letovanja na Češkoslovaškem, za katero pa letos ni bilo nobenega zanimanja, kar je pripisati predvsem visoki ceni ter 14-dnevne mu potrebno razmisliti tudi o uskladitvi terminov kolektivnih dopustov pri posameznih članicah ali celo po odpravi le-teh, saj so počitniški domovi polno izkoriščeni le na vrhu poletne sezone, vso pred in sezono pa so več ali manj neizkoriščeni.

Te dni teče med člani kolektivov »GLG« izpolnjevanje ankete, ki jo je pripravila grupa za rekreacijo z namenom, dobiti večinska mnenja o sedanjih oblikah letovanja ter o željah v prihodnje. Posebna vprašanja so postavljena glede pripravljenosti za združevanje sredstev v »GLG« za pridobitev nekaj novih združenih kapacitet, ki bi bila na razpolago in v uporabo vsem zaposlenim. Zaradi pričakovanih rezultatov ankete naj leto vsi zaposleni vestno izpolnijo. O rezultatih ankete bomo vse podrobno obvestili.

— es

POZORNOST PREDVSEM VSEBINI ZAKONA

Na Bledu se je sestala komisija za spremljanje javne razprave

o osnutku zakona o združenem delu ter za uresničevanje organiziranosti v GLG. Člani komisije so po daljši in temeljiti razpravi sprejeli nekaj sklepov ter se domenili, da bodo še naprej spremljali potek uresničevanja samoupravne organiziranosti, kakor jo predvideva osnutek novega zakona.

Člani komisije so ugotovili — medtem ko so proučili stanje v vseh temeljnih organizacijah s področja gozdarstva in lesne industrije, da so ponekod z razpravo v zaostanku, ponekod pa se pojavljajo predvsem vprašanja organiziranosti ter dohodkovnih odnosov. Zelo dobro so javno razpravo organizirali v nekaterih organizacijah, med drugim v GG Bled, kjer so se odločili za vsebinsko obravnavo in so po vseh temeljnih organizacijah pripravili analize stanja organiziranosti. Niso le primerjali sedanega stanja in zahtev novega osnutka zakona, temveč so se odločili tudi za področje medsebojnih odnosov med temeljnimi organizacijami ter dohodkovnih odnosov.

Člani komisije so v razpravi ugotavljali, da bi morali biti marsikje delavci bolj informirani ter pravočasno in kompleksno obveščeni o problemih in o stanju v organizaciji. Strinjali so se tudi v tem, da so bile do zdaj organizirane razprave le bolj informativne, da so se delavci sicer seznanili z osnutkom novega zakona, vendar pa še vse premalo s pravo vsebino novega zakona; da so bile analize, ki so jih pripravili le bolj analize samoupravne organiziranosti kot analiza resničnih dohodkovnih odnosov ter vloge in položaja delavca v teh družbenih odnosih. Domenili so se, da morajo posamezne organizacije v prihodnje znatno več pozornosti posvetiti sami vsebini, zlasti prvemu delu osnutka zakona, ki obravnava ustvarjanje dohodka, njegovo delitev, dohodkovne odnose. Pomembno pri vsem tem pa je nedvomno to, kako bo organizirana sestavljena organizacija združenega dela, saj bi z ustrezno organiziranostjo SOZD lahko pomagali temeljnimi organizacijam in drugim, kako bi se v prihodnje najboljše organizirali.

Velika pozornost, ki jo v okviru sestavljene organizacije združenega dela gorenjskega gozdarstva in lesne industrije posvečajo samemu osnutku zakona o združenem delu in resničnemu uveljavljanju samoupravnega položaja slehernega delavca bo tudi nadalje pričujoča. Člani komisije so se namreč domenili, da bodo sedanje in nove ugotovitve strnili v predlog nove organiziranosti v GLG.

Pomen in vloga komisije za varstvo pri delu

Ker imamo v našem TOZD že vrsto let tudi komisijo za varstvo pri delu, bi v naslednjem sestavku orisal njen namen in vlogo, ki ji je namenjena pri nas, kot tudi drugje v svetu.

Dandanes delujejo komisije za varstvo pri delu skoraj v vseh industrijskih državah. V vzhodnih kakor tudi v nekaterih zahodnih državah je njihovo poslovanje urejeno z zakonom.

Glavni namen teh komisij je neposredno sodelovanje vodstva podjetja z delavci — neposrednimi proizvajalci in pri konkretnem reševanju tehničnih in človeških problemov, ki jih povzročajo nesreče na delovnih mestih. Pri tem sodelovanju imajo vodilni ljudje v podjetju priložnost, da konkretno pred delavci pokažejo svojo privrženost njihovi varnosti pri delu.

Komisije omogočajo velikemu številu zaposlenih neposredno udeležbo pri prizadevanjih za iz-

boljšanje varnosti v podjetju. Komisija omogoča izmenjavo misli in predlogov med ljudmi, ki bi sicer s težavo sodelovali. Komisije morajo biti živ organizem, ki skrbi, da se ne zane-marjajo in ne zapostavljajo izvajanja varstva pri delu za drugimi funkcijami v podjetju.

Za člane komisije je treba izbirati izkušene delavce, ki uživajo ugled med delavci in imajo voljo do takega dela, njihov mandat je omejen z namenom, da bi šlo čimveč ljudi skozi to praktično šolo varnosti.

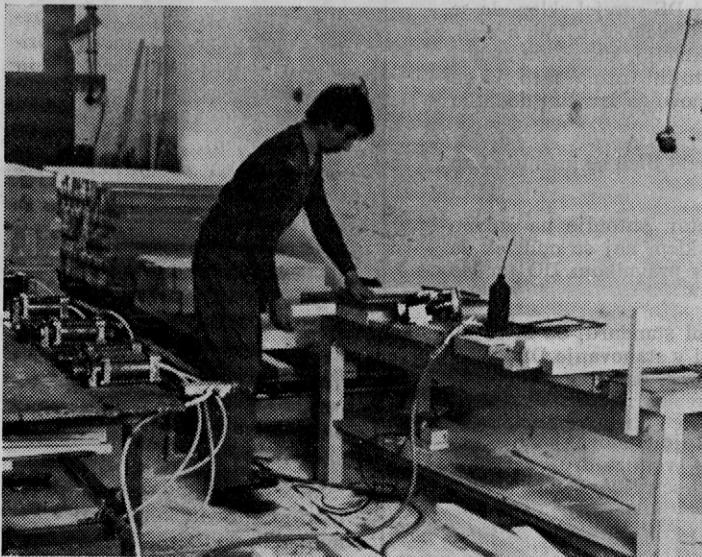
Načeloma naj bi bil predsednik komisije tudi član delavskega sveta, da lahko uresničuje sklepe komisije, kar je potrebno tudi za to, da vsem zaposlenim očitno pokaže skrb vodilnih ljudi za njihovo varnost. Dejanjsko mora voditi delo komisije in z lastnim zgledom ustvarjati pravo delovno vzdušje.

Delovno področje komisije je

široko, vendar je treba njene naloge omejiti na tisto področje, kar je komisija sposobna storiti. Najkoristnejša so opozorila članov na varnost ali pomanjkljivosti, ki jih neposredno ogrožajo in motijo pri delu, kajti tajnik komisije, čeprav varnostni strokovnjak med kontrolnimi pregledi ne more sam ugotavljati vseh nevarnosti na delovnih mestih. Člani komisije morajo tovariško prepričevati sodelavce o potrebi in koristnosti ob upoštevanju varnostnih predpisov in sredstev za osebno varnost.

Po ukititvi temeljnega in republiških zakonov o varstvu pri delu ter uvedbi obvezne poklicne službe se je vloga komisije znatno zmanjšala. Menim pa, da so v naši samoupravni družbeni vrednoti te komisije slej ko prei potrebne, ker skrb za varstvo ljudi pri delu ni le skrb posameznika, temveč kot problem celote, ne more biti prepuščen samo strokovnim službam v delovnih organizacijah in upravnim organom.

Mirko Arh

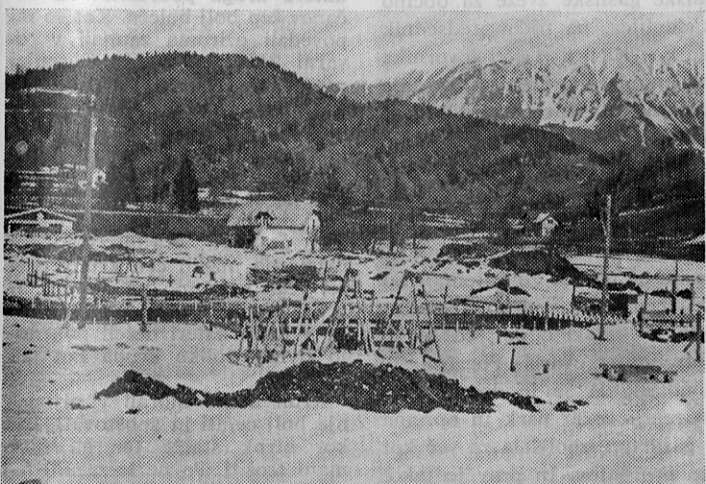

Ročni strojčki niso samo pripomoček pri izdelavi utorov, vhodnih in garažnih vrat, temveč jih v veliki meri uporabljamo tudi pri izdelavi MIKO garnitur — kot kaže gornji posnetek

Hlodišče obrata žaga — tolko hlodovine na zalogi je že zgodovina

Nova žagalnica v izgradnji (1963)

Stara žaga — 1956. leta — sedaj v tej zgradbi skobljamo obloge in cepimo — paramo žagan les

Žagalnica z delom sortirnice in silosa obrata žage

Mali jubilej

Obrat žaga v TOZD Rečica se predstavlja ob majhnem jubileju — desetletnici obratovanja nove žagalnice.

Obrat žago danes sestavljajo tile oddelki: hlodišče, žagalnica, skladišče žaganega lesa in oddelek za proizvodnjo oblog s cepljenjem in paranjem žaganega lesa. To je neločljiva celota, ki v povezavi med oddelki lahko v precejšnji meri zadosti s proizvodnjo muhastim in zahtevnim potrebam tržišča.

15. septembra 1966. leta smo začeli žagati na novozgrajenem obratu žagalnice. Vsi objekti in naprave od hlodišča do zloženih desk za sušilnico so bili novi.

Leta 1961 smo na prostoru, kjer žagalnica sedaj stoji, začeli najprej z regulacijo zemljišča. Tu je bilo dosti dela in težav, saj je bilo treba ukrotiti kar precej potokov, potočkov, studenčkov in blata.

Po opravljenem delu z odvodnavanjem so začele rasti zgradbe. Najprej pogonska postaja s hlodiščem, nato žagalnica s sortirnico, silos za sekance in žagovino. Bilo je dosti težav in naporov, da je bilo vse to dograjeno in kasneje, da smo ukrotili stroje in naprave za proizvodnjo.

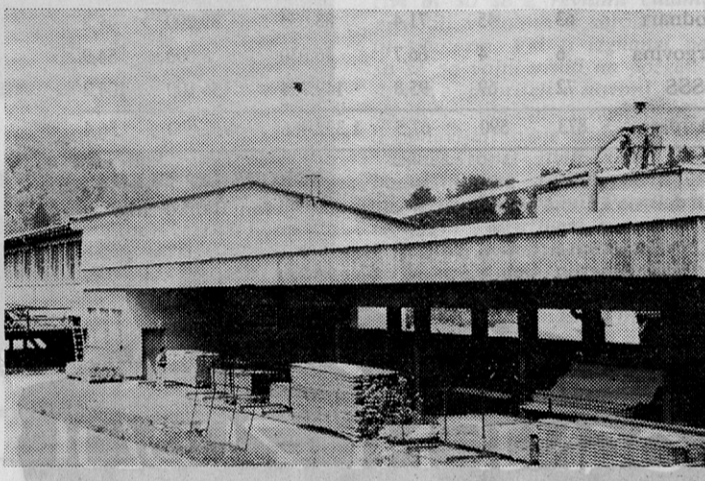
Z manjšimi izboljšavami se do danes kaj bistvenega ni spremenilo. Na obratu žaga nas je trenutno zaposlenih šestdeset delavcev. Zadolženi smo, da razsortiramo in razžagamo okrog 27.000 m³ hlodovine; razžagati in pripraviti moramo za sušenje okrog 16.300 kub. metrov desk. Nažagati in odpremiti moramo 7.000 m³ desk za izvoz, nažagati 4.000 m³ desk za vrata, na cepilki pa obdelati približno 3.000 m³ desk, naskoblati pribl. 1.400.000 m² oblog in nasekati 13.000 prm sekanc na leto. Ostale zaloge desk pa je treba skrbno presortirati za različne, tudi zahtevne potrebe domačega trga.

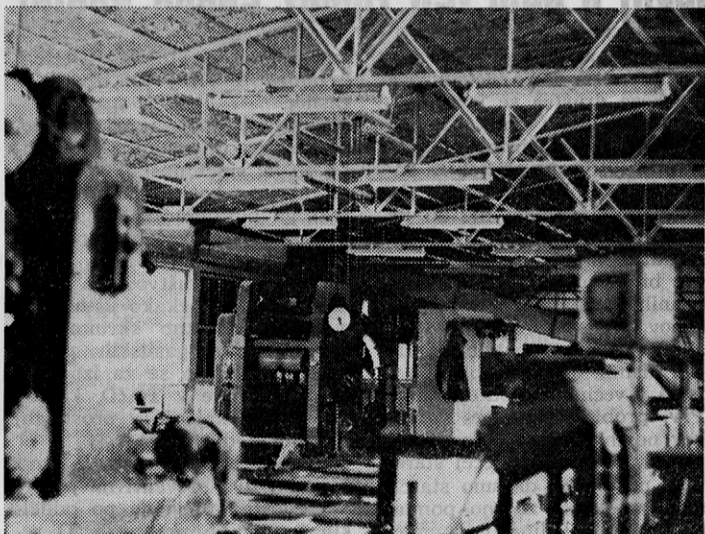
Seveda moramo pri vseh fazah dela sodelovati vsi, vsak po svojih zmožnostih od razloženega kamiona hlodovine kot surovine, do naloženega kamiona, vagona z izdelki in v verigi obdelave izdelka ne sme popustiti noben člen, če hočemo zadostiti zadožitvam in potrebam trga.

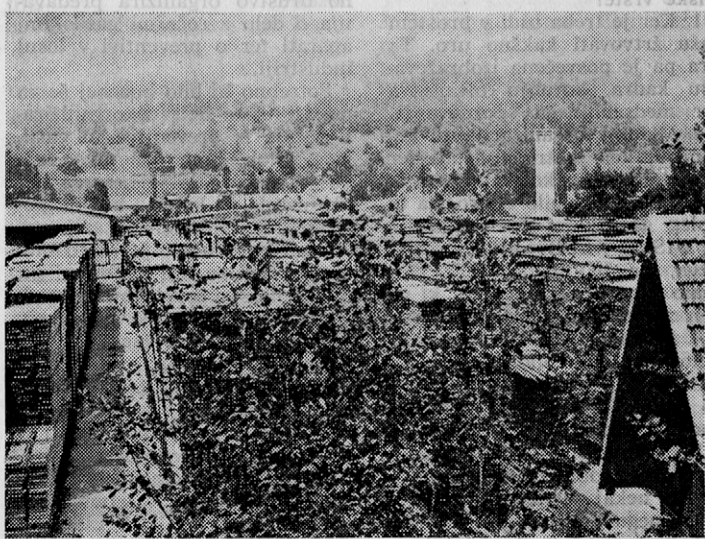
Sanacija zamočvirjenega terena, kjer sedaj stoji nova žagalnica in novi obrat vrat

Sortirnica žagalnice

Notranjost žagalnice

Skladišče žaganega lesa — velike zaloge!

Oddelki	do 31. avgusta 1976	%	znesek ND	Povpr.
Opažne plošče	od 136 zaposlenih je vpisalo 104 delavcev	76,5	91.900,00	885,00
Pohištvo	od 95 zaposlenih je vpisalo 56 delavcev	59,0	57.300,00	1025,00
Žaga	od 39 zaposlenih je vpisalo 27 delavcev	71,0	28.900,00	1070,00
ISO-SPAN	od 14 zaposlenih je vpisalo 7 delavcev	50,0	11.000,00	1570,00
Skl. žag. lesa	od 19 zaposlenih je vpisalo 12 delavcev	63,1	13.000,00	1084,00
Kovinski odd.	od 31 zaposlenih je vpisalo 20 delavcev	64,5	26.300,00	1315,00
Vzdrževanje	od 24 zaposlenih je vpisalo 12 delavcev	50,0	22.500,00	1875,00
Kotlovnica	od 5 zaposlenih je vpisalo 1 delavec	20,0	1.500,00	1500,00
Brusilnica	od 4 zaposlenih je vpisalo 2 delavca	50,0	2.000,00	1000,00
Sušilnica	od 4 zaposlenih je vpisalo 2 delavca	50,0	3.000,00	1500,00
Skupne službe	od 38 zaposlenih je vpisalo 26 delavcev	68,4	43.000,00	1655,00
Skupaj	od 408 zaposlenih je vpisalo 269 delavcev	65,9	300.400,00	1116,00

Posojila še ni vpisalo 139 zaposlenih. Pozivamo vse, ki še niso vpisali posojila, da sledijo svojim sodelavcem in vpišejo posojilo za gradnjo cest, saj je tudi v Bohinju za izgradnjo in rekonstrukcijo cest v tem obdobju planirano veliko km cest.

Branko Sodja

VPIS POSOJILA ZA CESTE DO 30. 8. 1976

TOZD	Zaposl.	Vpisalo	%	Plan	Vpisano	%
Bohinj	417	269	64,5	618.498	300.900	48,6
Rečica	266	165	62,0	391.923	182.400	46,5
Mojstrana	49	38	77,5	72.568	64.600	89,0
Podnart	63	45	71,4	83.653	39.200	46,8
Trgovina	6	4	66,7	16.030	8.800	54,9
DSSS	72	69	95,8	149.794	156.100	104,2
Skupaj	873	590	67,5	1.332.466	752.000	56,4

IOKOOS LIP BLED

Stefan Banko, ing.

Nekaj o delu IGD Tomaž Godec Bohinj

Od vsega začetka — malo številne enote pa do industrijskega gasilskega društva se je organizacija krepila (in borila) za nove kadre, opremo in orodje.

V prvi vrsti smo skrbeli za kadre, kajti nobena oprema in orodje ti ne pomeni nič ali pa malo, če nimaš za to primerne kadra.

Ne bi ponavljal, že tolikokrat opisanih in spregovorjenih problemov, pred katere nas postavlja razvoj in momentalna situacija. Mislim, da so problemi gasilstva v večini povsod enaki.

Prvi problem je danes pridobitev novih članov. Naša operativna je v povprečju precej stara, s tem ne mislim da smo starci, vendar bi lahko znatno pomladili vrste z mladino, če vzamemo, da jih je v TOZD zaposlenih preko sto.

Zakaj mladi ne stopajo v gasilske vrste?

1. Ker je treba tudi v prostem času žrtvovati kakšno uro. Ta ura pa je posvečena izobraževanju kadra, kovanju tovarištva ter medsebojnega spoznavanja.

2. Mladim organizacija ni zanimiva, ker je treba delati ter se odreči marsikateri zabavi.

3. Mogoče bi bilo dobro, da bi poleg gasilskega doma zgradili še DISKO KLUB, ali kaj podobnega, da bi mladi imeli vsaj malo zabave in razvedrila, ki ga jim že tako primanjkuje.

4. Od tolikšnega števila ženske delovne sile, bi bilo dobro organizirati tudi žensko gasilsko enoto ter bi tako mogoče pritegnili tudi mladince.

Ko sem omenil kadre, je struktura po izobrazbi zadovoljiva. Je še nekaj članov, ki nimajo ustreznega izpita za gasilca in so še pripravniki. Treba bi bilo v zimskem času, skupno z ostali-

mi društvu sektorja BOHINJ organizirati tečaj za izprašane gasilce.

Največji problem pri tem je, da gasilca pripravnik ne more rešiti in ne smeš poslati v direktno akcijo, ker poveljujoči za vsakega posameznika odgovarja moralno in materialno pred zakonom.

V ostalem društvu dela in se razvija že po nekako ustaljenih normativih. Letno skrbimo za dopolnjevanje gasilskih pripomočkov, borimo se za izboljšanje preventive v TOZD, kamor spada tudi kajenje v prostorih, kjer to ni dovoljeno.

Posebna komisija opravi letno najmanj dva preventivna požarnovarnostna pregleda po oddelkih in ostalih prostorih. O rezultatu pregleda komisija sestavi zapisnik in ga posreduje zato pristojnim organom. Enkrat letno društvo organizira predavanja o delu z ročnimi gasilskimi aparati ter o preventivi v lesni industriji.

Potrebno bi bilo posebej še za novosprejete delavce organizirati tečaje iz preventive in gasilstva sploh. Smo pač taka veja gospodarstva, da je nesreča kaj hitro rada in kakšne bi bile posledice, si lahko predstavljamo.

Gasilsko društvo je samo motor preventive, vsi zaposleni pa bi mogli ozko sodelovati in predlagati gotove izboljšave preventive na delovnem mestu. Predvsem pa spoštovati navodila, ki jih jim posredujejo za to odgovorne osebe.

Se veliko bi se dalo pisati o delu gasilcev, vendar mislim, da ste tekoče o tem informirani, kar pa bo novega, vas bomo obveščali v našem GLASILU.

Na pomoč!

Jaka

S kruhom preveč razmetavamo

»Kruh je naša dragocena vsa-

danja hrana (potreba). Ko bo šel po cesti, ali kje drugje: in morebiti KRUH boš videl na tleh ležati — ga poberi in poljubi!« pravi stari naš pregovor ta.

Ne pa tako, kar se počenja prav v naši TOZD Bohinj, kruh na tleh, nekateri rajši brenejo z nogo, da imajo prosto pot naprej.

Ze dolgo časa se pripravljam in tako sem se končno le odločil, da napišem članek o razmetavanju kruha v naši TOZD »Tomaž Godec« Boh. Bistrica (okrepčevalnica); prav na pobudo tov. Mencingerja, ki me je že dalj časa opozarjal in seveda naših kuharic ter OO sindikata. Svoje mnenje pa bi lahko povedale tudi naše snažilke, kje vse dobijo ostanke kruha. Več o tem nam je že govoril in zborih delavcev v mesecu juliju vodja TOZD in nas opozarjal, da bo s kruhom

treba drugače ravnati, vendar vse zaman — kakor da bi bili gluhi in nam je to deseta briga. Kruh se valja po delavskih sobah, nadalje ga dobimo celo v stranišču v rezervoarju za vodo. Koliko kruha nekateri znosijo po kosilu domov. Ostanke kruha dobimo na krožnikih po kosilu in malici, katere ni mogoče drugam vreči kot v pomije.

Natanko v ponedeljek, 9. avgusta 1976 se je kruh podražil in prav ta dan so zabeležili v okrepčevalnici največ kruha v pomijah.

Ce bo šlo to še tako naprej, bo treba ukreniti tako, da bo pri malici dobil vsak en kos kruha, če pa ga bo hotel več pojesti, ga bo plačal, tako kot je to že nekaj časa bilo. O tem bi se lahko še pisalo marsikaj, vendar si ne bomo preko našega časopisa sedaj očitati, kdo meče kruh v pomije, kdo ga nosi domov itd.

Kdo bo v prihodnosti pekel kruh?

Leta 1975 je doseglo republiško povprečje čistih osebnih dohodkov 3521 din, peki pa so lani zaslužili povprečno le 3093 din ali za 22 odstotkov manj. Takšen položaj in delovni pogoji odbijajo mlade od pekarskega poklica. Kombinat ŽITO iz Ljubljane, ki speče letno 36.000 ton kruha in drugih izdelkov nima vajenca! Sedanjih peki se sprašujejo, kdo nam bo v prihodnosti pekel kruh. Sprememba cen kruha ima ponavadi velik odmev v javnosti. Saj vpliva na rast življenjskih stroškov. Vendar je marsikatera druga podražitev za občanov žep bolj boleča. Kot so mi povedali oziroma zaupali v »varni ŽITO Lesce, da Gorenjci potrošimo za kruh le 20 odstotkov denarja, namenjenega za preživljanje. Podražitev kruha se torej ne more primerjati s podražitvami drugih živil ali celo obleke, obutve itd.

Po drugi strani pa je neprijetno ugotavljati, da tudi zaradi sorazmerno nizkih cen kruha precej tega najdemo na smetiščih, v koših za odpadke, po tleh itd. Le v malo kateri deželi pokrmijo živini toliko kruha kot pri nas.

Kruh bomo morali v prihodnje bolj ceniti in spoštovati, kakor otrok starše ter ga tudi manj trošiti. Pa ne le zaradi tega, ker se valja po tleh ali ostaja po malici na krožnikih, temveč tudi zaradi tega, ker je na svetu vedno večja stiska s hrano — če se povrnemo malo nazaj — ste lahko v prejšnji številki našega glasila prebrali pesem »TONCLA« pod naslovom »KOSNJA V HRIBIH« — tudi on v pesmi opisuje: suše dosti bilo je po svetu tako da draginja nam sledi, in tudi po svetu so še kraji, ki lakota jim ne falj.

Kmetijske površine se krčijo in z njimi tudi površine zasejane s pšenico. Razen tega svet že nekaj let gnjavijo slabše letine, letos poleg vsega še suša.

Zato naj ob koncu še enkrat zapišem, spoštujemo kruh, kajti za kruh delamo vsi. Naj ga bo čimmanj v posodi za odpadke pri malici ali kosilu v naši okrepčevalnici!

Branko Sodja

Ob jubileju gasilcev

V nedeljo, 15. 8. 1976, so gasilci iz Zasipa slavili 70-letnico svojega obstoja. Ker so ti gasilci imeli dokaj majhen in zastareli dom, so pred leti tega porušili in se lotili gradnje novega. Tej požrtvovalni gasilski enoti je uspelo, da je nov dom skorajda že dograjen, manjkajo mu le še zunanji in notranji ometi. Ker pa imajo tudi dokaj zastarelo motorno črpalko (38 let je stara) že sedaj mislijo na nabavo nove in pa sodobno gasilsko vozilo. Z družbeno pomočjo in z marljivim delom, kot so ga zasipški gasilci vajeni, jim bo tudi to v bodoče prav gotovo uspelo.

Za ta svoj jubilejni praznik, se je že v petek, 13. avgusta ob 18. uri, vršila sektorska vaja vseh področnih gasilskih enot sektorja Bled v Zasipu, v soboto, 14. avgusta, je bila slavnostna seja, kateri so prisostvovali tudi predstavniki družbeno-političnega življenja kraja. Zaključ-

na predstava pa se je vršila na nedeljo popoldne, kjer je bila slavnostna povorka, v kateri je sodelovalo dvajset področnih gasilskih enot iz občine Radovljica. Vse navzoče je v imenu gasilske zveze Slovenije pozdravil Viktor Pogačar, v imenu občinske gasilske zveze za občino Radovljica, pa njen predsednik Matija Klinar. Oba govornika sta poudarila važnost in cilje gasilstva v novem družbenem redu, kajti gasilci niso več le samo »požarobrambovci«, le ti so usposobljeni danes, da priskočijo na pomoč ob vsaki elementarni nesreči in ne nazadnje, gasilci so danes že avtomatično vključeni in usposobljeni za splošni ljudski odpor, če bo to potrebno. Tovariš Pogačar je poudaril, da se je do danes v Sloveniji vozniki park in oprema v gasilstvu izboljšala za več kot sto procentov. In prav je tako!

Jože Ambrožič

Stari gasilski dom v Zasipu pri Bledu (ki je že porušen)

Gasilski kombi na slavnostni povorki v Zasipu

Mnogo stvari je bolj važnih od denarja, toda potreben je denar, da te stvari kupiš.

ALI STE ŽE SLISALI?

da je ponedeljek torqu rekel, naj sredi četrtega vpraša, če je res petek soboti povedal, da je v nedeljo praznik.

Odšle so v pokoj

MILKA POGAČNIK je bila zaposlena v naši TOZD, lesna predelava Rečica polnih 14 let. Opravljala je razna dela: delavka v proizvodnji, na odpremi izdelkov in nazadnje na delovnem mestu kontrolor pomočnik. Ves čas službovanja je bila vzorna in priljubljena delavka. Kljub temu, da ji je bolezen že dalj časa pri svojem delu povzročala nenehne težave, je vse napore do zadnjega dne zaposlitve z veseljem in odgovornostjo opravljala.

BREMEC JOŽICA je prišla v našo TOZD Rečica leta 1973. Prišla je iz TOZD »Tomaž Godec« Boh. Bistrica. Zaposlena je bila na delovnem mestu pomočnik brusilca vrat. Kljub temu, da je delo na tem delovnem mestu fizično dovolj težko, ga je opravljala z veseljem in odgovornostjo.

VERA SMOLEJ je bila zaposlena polnih 16 let v naši TOZD. Delala je na raznih delovnih mestih v proizvodnji in odpremi. Za predčasno upokožitev je bil zanj usoden 15. maj 1975. Na delovnem mestu spajalec lesa je ta dan doživela težjo nesrečo na delu. Poškodovana si je levo roko, tako da za fizično delo kljub dolgotrajnemu zdravljenju ni bila več sposobna in se je morala upokožiti kot delovni invalid prve kategorije.

Vsem dolgoletnim sodelavkam želimo še mnogo zdravja in zadovoljstva in da bi še dolgo let uživale zasluženi pokoj. Prav tako pa si želimo tovariških srečanj bodisi kot upokoženke ali kot dolgoletne sodelavke.

Bohinjci v Dubrovniku

Osnovna sindikalna organizacija TOZD »Tomaž Godec« Boh. Bistrica bo organizirala v soboto, dne 18. 9. 1976 enodnevni izlet z letalom v Dubrovnik. Vsem tistim, ki boste šli prvič v Dubrovnik, naj na kratko opišem značilnosti tega mesta.

Dubrovnik je najzanimivejše turistično središče sinjega Jadrana in to mednarodnega značaja. Ima slikovit naravni položaj, srednjeveško obzidje, trdnjave, kulturno-zgodovinske spomenike, moderne hotele, bujno subtropsko rastlinstvo in izredno toplo podnebje skozi vse leto.

Med najpomembnejše kulturno-zgodovinske spomenike sodijo: palača Sponza, knežji dvorec, republiška kovačnica denarja, carinarnica, sedež umetniških družin, cerkve in samostani franjevcov in dominikancev iz 19.

stoletja, stare kovačnice, knjižnice, obnovljena katedrala z zakladnico, baročna cerkev svetega Vlaha, cerkev svetega Spasa, stare palače velikašev, Onafrijev spomenik, Procaturičevo oprsje, Gunduličev spomenik, mestni zidovi s trdnjavami, ki so najveličastnejši spomenik stare dubrovniške preteklosti.

Poleg znamenitega zgodovinskega, pomorskega, etnografskega, arheološkega, biološkega muzeja in muzeja NOB sta tu še posebno znani srednjeveška lekarna ter slikarsko kiparska zbirka v umetnosti galeriji.

Glavna in moderna plaža se nahaja na Lapadu v Sumartinskem zalivu z ugodno tramvajsko zvezo.

Torej nasvidenje v DUBROVNIKU, biseru Jadrana.

Branko Sodja

Gradnja vratarnice

Končno smo tudi v naši TOZD dobili rešeno vso gradbeno dokumentacijo za gradnjo vratarnice in pričeli z gradnjo. Omenim naj le, da se je gradnja vratarnice nekoliko zavlekla zaradi prevelike zasedenosti obeh izvajalcev.

Gradbena dela izvaja Gradbeno podjetje Bohinj, obrtniška dela pa izvaja naša TOZD.

Vratarnica, ki je locirana ob vhodu na vzhodni strani tovarne, nam bo predstavljala tudi reklamo za naše izdelke, saj je

fasada iz ISO-SPAN zidakov, ki je neometana, prehod pa bo opažen z našimi opaži. V vratarnici bo nameščena ura za žigosanje kartic, ki bo služila za točen prihod in izhod v obrat oziroma iz obrata.

Kot je že omenjeno, nam bo objekt služil v dva namena, in sicer: kot sama vratarnica in kot reklama naših izdelkov. Vratarnica je tako v zaključni fazi in bo v čimkrajšem možnem času vseljena.

LF

32-letnica požiga Radovne in Pernikov

Čez nekaj dni bo minulo točno dvaintrideset let, ko so Nemci požgali Srednjo Radovno in Pernike. Srednja Radovna leži zahodno, devet kilometrov od Gorij v dolini kristalno čiste reke Radovne in meji Mežakljo in Pokljuko. Vas Pernik pa leži na planoti južno pod gozdnim masivom same Mežaklje. Do požiga je bilo v Srednji Radovni 24 hiš in gospodarskih poslopij, na Pernikih pa osem. Prebivalci ene kot druge vasi so se največ ukvarjali z živinorejo in gozdarstvom, vsaj peščena zemlja, ki je ni veliko, ni dajala kaj prida pridelka.

Že v začetku okupacije so se v Srednji Radovni pojavili prvi partizani, ki so v strmih pečinah in gozdovih nad vasjo zgradili brunarice. Kar osemnajst jih je bilo. Tod je bila ena prvih partizanskih tiskarn, ki je delala vse do požiga vasi. Bil je tu tudi sedež gospodarske komisije, oblastnega komiteja za jeseniško-bohinjsko okrožje, sedež VDV, Skoja itd. Bila je tod zgrajena tudi porodnišnica za morebitne

partizanske mamice, ki pa ni nikoli služila svojemu namenu in tudi jo Nemci kot belogardisti niso nikoli odkrili. Semkaj so le redko prihajale sovražne patrulje, saj je kraj omogočal številne skrite zasede.

Septembra 1944 so Nemci prišli v to dolino po drva, ki so bila v sklade naložena ob cesti. Ko so se že vračali, jih je na Frčkovem rovtu v Srednji Radovni napadla partizanska zaseda. Dva nemška vojaka se takrat nista vrnila v svojo enoto na Bled. Nemci so že drugi dan prihrumeli in zagrozili, da bodo vas požgali, vendar so takrat le zamirali Pangerčevo hišo in jo razrušili. Prebivalcem pa so naročili, da pridejo čez osem dni ponovno in da bodo vse pobili in vas požgali, ako se izginula vojaka ne vrne na Bled. Ta dva vojaka se nista vrnila, kajti oba sta pristopila v vrste partizanov, eden je kasneje padel v boju, drugi pa je mislil pobegniti, toda stražar je storil svojo dolžnost.

20. septembra ob zgodnjih jutranjih urah so Nemci obkolili vas. Prebivalce so odgnali v hišo Janka Setine, le Klemenak se je skrivil v domačo krušno peč, kjer je potem ob požigu v nji zgorel. Nemci so vse hiše in gospodarska poslopja požgali. Tudi hišo Janka Setine, v kateri je bilo 23 vaščanov, od dojenčkov do starcev. Nič niso pomagale prošnje. Zgorele so domačije in prebivalci. Le živino so Nemci odpeljali s seboj.

Vse do požiga je bila Srednja Radovna nekakšno svobodno ozemlje. Po 20. septembru 1944 pa je življenje v njej zamrlo in partizanska dejavnost se je preselila na Pokljuko, tiskarstvo pa v zgornjo bohinjsko dolino, pod Voje. Danes sta obnovljeni le Pangerčeva in Klemenakova hiša. Pri Klemenaku imajo tudi novo sodobno gospodarsko poslopje. Sicer pa so ostale ruševine in tik ob cesti spomenik, v obliki stegnjene dlani, ki opozarja mimoidoče, na zločin okupatorja, ki ne more in ne sme biti nikoli pozabljen.

Istega dne, ko so Nemci požgali v Srednji Radovni, so skupaj z domobranci požgali tudi hiše, gospodarska poslopja in senike na Pernikih. Prebivalcem so le toliko prizanesli, da so ostali živi in so se z revnimi culami preselili v dolino k sorodnikom in znanecem. Vsi ti izgnanci pa so se po vojni vrnili na požgane domove, poprijeli z novimi močmi in v svobodni domovini začeli obnavljati svoje domačije.

Danes zopet živijo tam, svobodni in brez strahu, pod novimi, lepšimi strehami. Pernikarji so dobili z družbeno pomočjo v povojnem obdobju tudi vodovod, ki ga preje niso poznali. Imajo tudi elektriko, televizorje in vse, kar jim nudi današnja modernizacija. Na svoji zemlji so zadovoljni in uživajo lep gorski mir, ki je danes tako iskan.

Jože Ambrožič

Obnovljena Pernikarjeva hiša na Pernikih

Občinsko sindikalno tekmovanje v plavanju

Dne 27. 8. je bilo v Radovljici izvedeno občinsko sindikalno prvenstvo v plavanju. Iz naše sindikalne organizacije sta se tega tekmovanja udeležila samo dva tekmovalca in sicer Ivan Robič, ki je na 50 m prsno osvojil v svoji skupini bronasto kolajno in Drago Primožič, ki je bil na 50 m hrbtno četrti. Z uspehom obeh naših tekmovalcev smo lahko zadovoljni.

Za to tekmovanje se je iz naše sindikalne organizacije prijavilo sicer več tekmovalcev oz. tekmovalk, vendar se tekmovanja niso udeležili. Vzrokov za neudeležbo je verjetno več. Najbolj je najbrže opravičljiv le eden — hladno vreme, ki je botrovalo temu tekmovanju. Organizator verjetno ni računal, da bo konec avgusta tako deževen in hladen. Prav to pa je imelo za posledico dokaj slabo udeležbo s strani sindikalnih organizacij. Zato bo ravno letošnje muhasto vreme dalo organizatorju misliti, da bi v bodoče kazalo podobna tekmovanja izvesti kdaj prej, ko so dnevi še toplejši, sicer se utegne letošnja situacija ponoviti.

Pri samem tekmovanju je bilo opaziti veliko borbenost oz. tekmovalno vnemo plavalcev. To vdušje pa je deloma zbledelo pri sojenju. Bolj kot vroč čaj so nekatere tekmovalce ogrele diskvalifikacije. Menim, da gre pri tem za spodrsrljaj s strani organizatorja, ki se je strogo držal tekmovalnih pravil, ki so običajna pri »profesionalnih« plavalnih tekmovanjih, ne pa takšnih rekreacijsko-amaterskih kot je bilo to. Precej tekmovalcev je bilo namreč diskvalificiranih, ker niso poznali tekmovalnih pravil. Tako so bili diskvalificirani nekateri plavalci pri disciplini 50 m prsno, ker so zadnji zamah zaplaval kot crawl in ne

kot prsno. Verjetno so takšne ali podobne diskvalifikacije za takšno »laiško-amatersko« tekmovanje nesmiselne. Večina tekmovalcev na tem prvenstvu ni še nikoli tekmovala, zato tekmovalnih pravil tudi ni poznala. Če je organizator smatral za potrebno, da se teh pravil strogo drži, potem bi moral tekmovalce prej o tem informirati oz. opozoriti. To pa je bilo le delno storjeno.

REZULTATI:

moški do 25 let — crawl 50 m:

1. Stružnik Ivan (Alpetour š. H. Pokljuka) 0:28,5
- 2.—3. Gaberšček Ciril (Iskra Otoče) 0:30,3
- 2.—3. Hegler Jože (Vezenine Bled) 0:30,3

moški od 25 do 35 let

1. Arh Jani (Iskra Otoče) 0:31,7
2. Milatinovič Ivan (Elan Begunje) 0:32,0
3. Pangrc Peter (Vezenine Bled) 0:32,8

mošk od 35 do 40 let

1. Cilinšek Alojz (Veriga Lesce) 0:33,0
2. Oblak Franc (Sukno Zapuže) 0:33,4
3. Žvan Miha (Iskra Otoče) 0:33,7

moški od 40 do 45 let

1. Ahac Boris (GG Bled) 0:33,3
2. Pazlar Ciril (Vezenine Bled) 0:51,3
3. Rant Miro (Iskra Otoče) 0:55,5

moški nad 45 let

1. Majer Peter (Vezenine Bled) 0:44,8

ženske do 25 let — crawl 50 m:

1. Artiček Berta (Almira Radovljica) 0:41,3
2. Markovič Vida (Sukno Zapuže) 0:51,9

ženske od 25 do 30 let

1. Korošec Vika (KGP Grad Bled) 0:39,2
2. Lakota Romana (Zdrav. dom Rad.) 0:45,1

ženske od 30 do 35 let

1. Oblak Dora (Zdravstveni dom Rad.) 0:43,0

ženske od 35 do 40 let

1. Budič Špela (Izobr. ust. Rad.) 0:46,8

50 m prsno — moški do 25 let:

1. Mandeljc Tomaž (Veriga Lesce) 0:40,8
2. Ravnikar Viki (Iskra Otoče) 0:41,7
3. Kordež Borut (UKO Kropa) 0:42,8

moški od 25 do 35 let:

1. Mihelič Jože (Šol. center Rad) 0:40,5
2. Zupan Peter (Sukno Zapuže) 0:42,4
3. Sekanovič Janez (Elan Begunje) 0:43,6

moški od 35 do 40 let

1. Romih Janez (Bolnica Begunje) 0:40,5
2. Žvan Miha (Iskra Otoče) 0:41,9
3. Pikelj Jože (ZD Radovljica) 0:42,9

moški nad 45 let

1. Beguš Franc (Sukno Zapuže) 0:58,4
2. Podraž Marjan (Sukno Zapuže) 1:18,7
3. Robič Ivan (LIP Bled) 1:25,3

50 m prsno — ženske do 25 let:

1. Artiček Berta (Almira Radovljica) 0:48,5
2. Matjašič Mojca (Iskra Otoče) 0:48,8
3. Mlakar Rezka (Iskra Otoče) 0:51,0

(Nadaljevanje na naslednji str.)

Občinsko sind. prvenstvo v plavanju

(Nadaljevanje s 7. strani)

ženske od 25 do 30 let

1. Korošec Vika (KGP Grad Bled) 1:48,9
2. Repe Vera (Vezenine Bled) 1:24,0

ženske od 30 do 35 let

1. Oblak Dora (ZD Radov.) 0:48,9
2. Pogačnik Majda (Iskra Otoče) 1:02,4

ženske od 35 do 40 let

1. Budič Spela (Izobr. ust. Rad.) 0:50,8
2. Beguš Sonja (Iskra Otoče) 0:57,3

50 m hrbtno — moški

1. Stružnik Ivan (Alpetour Š. H. Pokljuka) 0:35,6
2. Ravnik Viki (Iskra Otoče) 0:38,0
3. Gaberšček Ciril (Iskra Otoče) 0:38,2

moški od 25 do 35 let

1. Arh Jani (Iskra Otoče) 0:39,1
2. Kokalj Janez (Veriga Lesce) 0:40,8
3. Milatovič Ivan (Elan Begunje) 0:41,2
4. Primožič Drago (LIP Bled) 0:42,7

Štáfeta 4 x 50 m prosto — moški

1. Iskra Otoče
2. Veriga Lesce I
3. Vezenine Bled

Štáfeta 4 x 50 m prosto — ženske

1. Iskra Otoče

EKIPNO MOŠKI:

	točk
1. Iskra Otoče	220
2. Veriga Lesce	203
3. Vezenine Bled	167
4. Sukno Zapuže	158
5. GG Bled	64
6. Elan Begunje	43
7. Alpetour	42
8. UKO Kropa	38
9. LIP Bled	24
10. Zdrav. dom Rad.	22

EKIPNO ŽENSKÉ:

	točk
1. Iskra Otoče	136
2. Zdrav. dom Rad.	56
3. Sukno Zapuže	41
4.—6. Almira Rad.	40
4.—6. Izobr. ust. Rad.	40
4.—6. KGP Grad Bled	40
7. Vezenine Bled	16

VRSTNI RED EKIPNO —

SKUPAJ:

1. Iskra Otoče	356
2. Sukno Zapuže	199
3. Vezenine Bled	183
4. Zdrav. dom Rad.	78
5. Almira Rad.	52

Dobran Ribič

Šolska vrata so se odprla

V začetku septembra smo. Počitnice so kakor vsako poletje minile, spet se je začel normalni šolski pouk. Starši so otrokom kupili v zadnjih dneh avgusta šolske potrebščine, da ni kasneje gneče po trgovinah.

Ko otroci vstopijo v prvi razred osnovne šole, je že zanje to velik korak. Navajajo se na družbo, pa tudi na red in disciplino. Tudi za otrokove starše je sprememba, saj ni več samo njihov — otroku je šola pripravljeno delo za življenje.

Spet je drugače, ko otroci — mladinci odhajajo v prvi letnik srednjih šol, odločajo se za poklice, ki jih bodo opravljali po zaključnem zrelostnem izpitu. V današnjih življenjskih razmerah imajo prenekateri dane možnosti za študij; vsak otrok pa se lahko posvetuje s poklicnimi svetovalci, s psihologi, zdravniki in sociologi. Ti jim pomagajo, da si izberejo glede na sposobnosti poklic, ki bi jim najbolj ustrezal.

Malokateri otrok ima skozi vse razrede osnovne šole jasno izbran poklic, za katerega se izučiti in ga kasneje opravlja. Takšna rešitev je še vedno idealna, ker na izbiro poklica vplivajo različni faktorji. Ponavadi se otroci v 7. in še posebno v zadnjem razredu osnovne šole odločajo oziroma izberejo poklic »na hitro«, ker jih čas priganja.

V preteklem šolskem letu je bil zelo številen vpis v srednje šole. Šolski odbori so odločali za sprejem v 1. letnike tistih, ki so imeli pravdobro in odlične ocene v zaključnem spričevalu. Tu pa se pojavlja vprašanje, ali ne bi učenci z nižjimi ocenami dobro izdelovali na srednjih šolah. Tu je razlika, a vendar nek pogoj mora biti.

Konec dopustniških dni

Na dopust ne mislim več, poletje je za nami in jesen prihaja, ko spet sveži in spočiti primoemo za delo. V domači vasi pripravljajo vrtno veselico, a ta novica me ne razveseli. V nedeljo grem rajši naokrog; nabiram gobe v logih. Če je dosti dežja, hitro rastejo, katere so na jedilniku prijetna sprememba. Ta gozdni sadež je kaj hitro pripravljen; tudi v nedeljo ga radi kuhamo.

Dnevi se enakomerno vrstijo v tednu. Pride ponedeljek, spominjam se nedeljskih sprehodov; tork pride za ponedeljkom, tudi tork je pust kot ponedeljek. Pride sredo, nekako krajša se zdi in o delu teče naša beseda. Četrtek je dan, ko spet zgoda vstanem, tako da jutranje spanje ne podaljšam. Za petek vemo vsi, da je navaden svetek, za tiste, ki imajo službe, vstajanje je rano. Pa pride končno sobota, konec je tedna, ljudje se umirijo.

Takšen je naš čas, v katerem živimo. Za konec tedna sem se šel kopat v reko in čas teče, v deželo prihaja novi čas.

Naenkrat se spominam na naše morje. Koliko ljudi uživa ob poletnih, vročih žarkih, ležijo in počivajo po skalah.

odgovor — odgovor — odgovor

V julijski številki »GLASILA« smo na zadnji strani lahko prebrali nekaj črtic oziroma prav luštnih pesmic od podpisane »TONCLA« našega dolgoletnega sodelavca: tovarne Bohinj. No, jaz pa sem na to malo bolj

Spomin mi sega nazaj, v tista otroška leta, ko sem se ob zaključku osemletke znašla pred vprašanjem, za kaj naj se odločim. Na vprašanje, kaj me veseli, sem znala naštetati vrsto poklicev. Nekateri poklici so me privlačevali, drugi pa so me odbijali. Mama in oče sta mi svetovala srednjo ekonomsko šolo.

Potem pa sem se med pogovorom s poklicnim svetovalcem odločila za šolanje v Ljubljani; srednjo šolo sem uspešno zaključila. Na višji ali visoki šoli študija nisem nadaževala. Zdej, ko je od mature preteklo 7 let, si včasih močno želim, da bi lahko šla študirat. Ko imaš dom, otroke, je za mater veliko težja takšna odločitev. Otrok v prvih letih življenja potrebuje vzgojo v največji meri, mati je po naravi že bolj vezana nanj kot oče.

V našem samoupravnem družbenem redu pa se tudi žene in matere izobražujejo po službi, si odtrgajo dragocen čas od doma in družine. Takšno žrtev prenašajo ženske, ki s trdnjo voljo hočejo doseči cilj v izobrazbeni stopnji. Šolanje poteka za odrasle na večernih šolah, obstaja pa izredno šolanje.

Delavske univerze pri posameznih občinah igrajo pomembno vlogo, da delavec lahko doseže zaželjeno strokovno izobrazbo. Po posameznih podjetjih skrbijo za šolanje referenti za izobraževanje, ki s svetom določene delovne skupnosti sklepa in rešuje probleme.

V naši socialistični ureditvi dajemo vedno večji pomen vsestransko izobraženemu človeku. Prav tako tudi delavcu pri izobraževanju finančno pomagamo, če seveda delavec kaže voljo, interes in končno tudi uspehe.

Vesna

Stanje zaposlenih za mesec avgust 1976

	del.	vaj.
TOZD »Tomaž Godec«		
Boh. Bistrica	409	10
TOZD Rečica	263	5
TOZD Mojstrana	51	1
TOZD Podnart	65	
TOZD trgovina	11	
DSSS	76	
	875	16

Rodili so se:

Pikon Francu in Mariji — hči
Lebar Romanu — hči
Puc Tomažu — sin

Preželj Metki — sin

Poročilo so se:

Cupar Antonija

Oj Triglav moj dom

Prišli so dnevi — na vrata trka nam jesen, in kaj ni lepega v tem času, da se odpravimo v gore na izlet.

Na vrh gora, na vrh planin se vse blešči srce se ti utrujeno razveseli, veselo tam oddahne se, prijatelj tam pozabiš na skrbi.

Takšne gneče, kakršna je bila 29. avgusta 1976, zadnjo nedeljo v avgustu, ne pomnijo niti najstarejši gorniki. Planinci, ki so se v lepem nedeljskem jutru sešli na našem očaku Triglavu, so prav gotovo nehote postavili svojevrsten rekord. Do devete ure zjutraj se je okrog Aljaževga stolpa zgrnilo čez tisoč ljubiteljev naših gora.

Noči iz sobote na nedeljo oskrbniki vseh 4 triglavskih koč zagotovo ne bodo pozabili, p nekaterim planincem bodo napopol prečute noči še dolgo v spominu. V Triglavskem domu na Kredarici, ki ima sicer 140 ležišč je nedeljsko jutro dočakalo več kot 500 planincev. V Kredarici praktično ni bilo kvadratnega metra, na katerem se ne bi stiskali utrujeni gorniki, pa naj so bile to stopnice, hodniki, jedilnica in veže. Podobno, če ne še huje, je bilo v Planiki. Po hodnikih in stopnicah je bilo toliko planincev, da so se tisti srečevali, ki so imeli zagotovljen svoj prostorček na skupnem ležišču, komajda prebili do svoje 3 krat zasedene postelje. Nič drugače ni bilo v Staničevem domu in koči na Dolčiču.

Že v jutranjem mraku, ki je dal slutiti lepo vreme, so se dolge kolone planincev začele pomikati proti vrhu. Okrog 7. ure je bila na grebenu med malim in velikim Triglavom taka gneča, da so morali planinci na hitro roko urediti enosmerni promet, da ne bi zaradi nevarnih srečanj prišlo do zastojev ali celo do nesreče.

To nedeljo so imeli poleg ostalih manjših kolektivov svojo planinsko akcijo tudi jugoslovanski železarji, ki je gotovo ena najbolj množičnih pri nas. Udeležilo se jo je prek 350 delavcev iz železarn — Jesenice, Ravne in Štore. Zato... le na gore povzpnete se, da vidite ta lepi čudoviti raj! Zapojte si — veselo vsi, in zavriskajte si še na glas, in zadovoljni boste šli nazaj!

Branko Sodja

Namizni tenis

Za »novo« rekreacijsko in športno disciplino v našem podjetju — to je namizni tenis, vlada veliko zanimanje, pa čeprav smo ga uvedli šele letos.

To je potrdilo tudi letošnje prvo prvenstvo podjetja, ki je bilo v soboto, 28. avgusta na Rečici. Prvenstvo je potekalo po kombiniranem turnirsko-izločilnem sistemu. Najboljša dva iz vsake skupine pa sta se uvrstila v končni turnir osmerice, kjer so igrali vsak z vsakim za vrstni red najboljših. Prvenstva se je udeležilo 16 tekmovalcev iz vseh TOZD, razen iz Mojstrane.

Najboljši tekmovalci bodo zastopali naše podjetje tudi na Lesariadi 76 v Ljubljani, kjer bo ta športna panoga prvič na sporedu.

Samo teden dni po Lesariadi, to je 18. in 19. 9. pa bo v Radov-

ljici še občinsko prvenstvo v namiznem tenisu.

Rezultati:

1. Sorl Edi, Rečica
2. Bonča Valter, Rečica
3. Ratek Ivan, Rečica
4. Murovec Anton, Bohinj
5. Repe Jaka, DSSS
6. Šolar Rafko, Podnart
7. Šoštarčič Zvone, Podnart
8. Papler Zvone, DSSS
9. Intihar Jože, Podnart
10. Tomažin Slavko, Podnart
11. Kavčič Sašo, Podnart
12. Repinc Ciril, Rečica
13. Dežman Marko, Rečica
14. Črne Alojz, Rečica
15. Kotnik Franc, Rečica
16. Ribič Dobran, DSSS

-as-

Kegljanje

Po udeležbi na letošnjem prvenstvu podjetja sodeč, je zanimanje za kegljanje močno upadlo. Kegljanje, ki je bilo poleg smučanja v našem podjetju najbolj množičen šport, se ne udeležuje več niti najbolj vneti kegljači in kegljačice.

Letošnjega sindikalnega prvenstva LIP, ki je bilo v soboto, 28. avgusta na kegljišču hotela Jelovica, se je udeležilo komaj 10 kegljačev iz samo 2 TOZD. To pa je manj kot pa v katerikoli drugi panogi, v kateri smo letos organizirali prvenstvo podjetja. O udeležbi tekmovalk pa ni vredno niti govoriti, saj jih skoraj nimamo.

Kot smo že večkrat pisali in objavili, imamo na kegljišču KK Bled pri Riklji vsak četrtek popoldne rezervirano brezplačno kegljanje za naše člane, vendar pa izgleda, da tudi to ni dovolj zanimivo, saj je kegljišče ta dan največkrat prazno.

Streljanje

V prostorih TOZD Rečica na Rečici, kjer je v sejni dvorani urejenih pet strelskih mest, je bilo v petek, 27. avgusta popoldne letošnje sindikalno prvenstvo LIP v streljanju z zračno puško.

Streljanja se je udeležilo 12 strelcev iz vseh TOZD razen iz Mojstrane. Najboljši strelci so se pomerili med seboj tudi za mesta v ekipi, ki bo tekmovala na Lesariadi 76. Tekmovali so v disciplini 30 strelcov.

Rezultati:

1. Ažman Stanko, Rečica 244
2. Maček Franc, Rečica 241
3. Gros Leopold, Rečica 232
4. Fujs Štefan, Bohinj 226
5. Justin Janko, Rečica 210
6. Jan Alojz, Rečica 201
7. Sodja Boris, Bohinj 199
8. Kotnik Rudi, Rečica 197
9. Fujs Štefan, ml. Bohinj 196
10. Tomažin Slavko, Podnart 161
11. Ribič Dobran, DSS 148
12. Vidakovič Štefan, Podnart 87

Dopisuj v svoje glasilo!

reagiraj in svinčnik v roke in tu je pesem posvečena tovarišu »TONCLJU«.

»V PLANINAH«

Ste veseli planšar dragi TONCL, na Strmah gor v planini tam pasete vse sončne dni, od pomladi do jeseni.

Tam gori cvetlice najlepše vam cveto in ptički preljubi najlepše pojo. Od daleč se sliši cingl-cingl, cingl-cingl.

Hej Liska, hej Cika, kaj z zvoncem zvonkljaš saj pašice sladke zadosti imaš! Ste res veseli planšar, saj srečni ste in brez skrbi — včasih si zapojete, pa zavriskate in lušno se imate.

Glavni in odgovorni urednik: Ribič Ivan, tehnični urednik: Frelj Nada, člani: Žitnik Janez, Mencinger Franc, Trojar Andrej, Knaflič Zdravko, Noč Anton, Koselj Ivanka, Jeglič Silva in Kraigher Ciril.